

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Litteraturvetenskapliga institutionen
Kandidatuppsats

En studie av receptionen av populärlitteratur
i svensk dagspress

HT 2007
Författare: Caroline Magnusson
Handledare: Tomas Forser

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Metod, syfte, material	3
1.2 Urval – Vad är populärlitteratur?	5
1.3 Tidigare forskning	8
2 Hur mycket recenseras populärlitteratur jämfört med finlitteratur?	9
3 Utifrån vilka värdekriterier bedöms populär respektive fin litteratur?	11
3.1 Handling och intrig	12
3.2 Underhållning	14
3.3 Realism	15
3.4 Psykologiskt djup	17
3.5 Språk och stil	18
4 Diskussion – recensenternas preferenser	21
5 Diskussion av resultat	24
6 Referenser	26
6.1 Litteraturförteckning	26
6.1.1 Tryckt litteratur	26
6.1.2 Otryckt material	26
6.2 Källförteckning	27
Appendix	35

1 Inledning

Populärlitteraturen har under lång tid inte ansetts värd särskilt stor uppmärksamhet på kultursidorna. Detta är konsekvent med hur den litteraturvetenskapliga traditionen har riktat sitt akademiska intresse mot andra typer av litteratur, den bland annat så kallade "finlitteraturen". Under senare tid har man dock kunnat skönja en förändring i detta avseende, kanske främst i mediekretsar.

I *Kritik av kritiken*, en bok som ger en översikt över utvecklingen av den litterära dagskritiken i svensk media, talar Tomas Forser om en "tabloidisering av det litterära samtalet"¹. Forser lägger fokus på hur detta fenomen påverkat bland annat recensioners layout, stil och omfång, men då en betydande orsak till denna tabloidisering är det faktum att det inte är "mediernas uppgift att ge textutrymme åt det som inte kan betala sig kalkylerat på det möjliga antalet intressenter"², torde även valet av recenserat material påverkats. Att så är fallet kan i det närmaste te sig som ett obestridligt påstående, och i sin magisteruppsats "Det här är inte en recension" kan Lina Samuelsson helt i förbigående slå fast att "kultursidorna öppnat upp för populärlitteratur och lågstatusgenrer",³ utan att belägga detta påstående. Men hur öppna är egentligen de samtida kultursidorna för populärlitteraturen, vilken ju är den form av litteratur som har de överlägset högsta försäljningssiffrorna? Behandlas denna typ av litteratur på samma sätt som den sedan länge av kultursidorna accepterade finlitteraturen?

1.1 Metod, syfte, material

I föreliggande uppsats undersöker jag mer i detalj hur denna den stora massans gunstling till konstform i nuläget mottas i svensk press. Detta genomförs genom jämförelser mellan recensioner av populärlitterära och finlitterära verk. En kortare genomgång av de resultat av kvantitativ art som går att utläsa av mitt material kommer att göras i uppsatsens första del. Emellertid analyseras materialet huvudsakligen genom närläsning och utmynnar i en kvalitativ jämförelse av recensioner av populärlitteratur respektive finlitteratur.

¹ Tomas Forser, *Kritik av Kritiken: 1900-talets svenska litteraturkritik* (Gråbo, 2002) s.152.

² *Ibid.*, s. 149.

³ Lina Samuelsson, "Det här är inte en recension: Normer i den samtida svenska litteraturkritiken" (otryckt magisteruppsats, Stockholms Universitet 2006) s. 68.

Det övergripande syftet med analysen jag genomför på de kommande sidorna är alltså att undersöka hur populärlitteratur mottas i svensk dagspress i jämförelse med finlitteratur. Detta syfte förgrenar sig i denna uppsats till tre mindre frågeställningar: 1) Hur *mycket* recenserar populärlitteratur jämfört med finlitteratur? 2) Bedöms populär respektive finlitteratur utifrån skilda värdekriterier, eller möjligen utifrån samma kriterier men på olika sätt? 3) Kan man utläsa en preferens för den ena eller andra genren genom recensionerna, eller en diskussion kring det populärlitterära och finlitterära? Dessa frågeställningar får också utgöra grundstommen för uppsatsens disposition, och vardera fråga behandlas i varsitt kapitel.

För att kunna besvara dessa frågor har jag undersökt recensioner ur *Dagens Nyheter*, Sveriges största morgontidning, samt *Aftonbladet*, Sveriges största kvällstidning. Jag har valt att undersöka recensioner under en höstmånad, eftersom det är under hösten som de flesta böcker ges ut. Samtliga recenserade titlar under månaden oktober år 1997, 2002 och 2007 i de båda tidningarna har sorterats och klassificerats som antingen populärlitteratur, finlitteratur eller annat. (Se under rubriken Urval hur jag genomfört denna klassificering.) Recensionerna är tagna från de båda tidningarnas kultursidor, där det faktum att artikeln av redaktionen är klassad som en recension betecknas av en specifik layout. Under oktobermånaden 1997 uppträder också en annan typ av kultursida i *Aftonbladets* onsdagsbilaga *Kvinna*. Även på denna kultursida finns recensioner av litteratur, dock här i notisformat och utan angiven skribent. Jag har valt att behandla dessa recensionsnotiser på samma sätt som övriga recensioner.

Recensionerna av populärlitteratur uppgår till ett antal av totalt arton stycken under de tre undersökta månaderna i de båda tidningarna – nio i *Dagens Nyheter*, nio i *Aftonbladet*. Samtliga dessa har närlästs och analyserats, medan ett motsvarande antal recensioner av finlitteratur valts ut. (Se Appendix 1) Detta urval har gjorts slumpvis, genom att jag helt enkelt valt de tre första recensionerna av finlitteratur som tryckts i båda tidningarna under de valda månaderna. Bland recensionerna i mitt urval finns två exempel på dubbelrecensioner. Den ena recenserar Joyce Carol Oates' (alias Rosamund Smith) verk *Brudgummen* och *Mitt i livet*. Här fokuserar jag bara på det som skrivs om *Brudgummen*, då det är denna som kan definieras som populärlitterär och omfattas av mitt urval. När man recenserar Anna Enquists två finlitterära romaner *Mästarprovet* samt *Die Erbschaft des Herrn de Leon* i samma text väljer jag dock att analysera hela recensionen, då min urvalsmetod inte tillåter mig göra på ett annat sätt – det går inte att avgöra vilket av dessa verk som recenserar först.

Det bör poängteras att jag, trots att jag använt mig av recensioner skrivna under ett tidsspänn på tio år, inte tänker undersöka några tendensförändringar över tid under detta decennium – därtill är mitt urval för litet. Jag kommer heller inte att jämföra de båda valda tidningarnas attityd gentemot populärlitteratur med varandra, förutom i uppsatsens första kapitel. I närläsningen kommer fokus att ligga på hur *recensenterna* skriver om de båda typerna av litteratur, vilket innebär att jag endast analyserar recensionernas brödtext, inte deras paratextuella element som rubrik, bild och bildtext.

1.2 Urval – Vad är populärlitteratur?

Det finns förutom begreppen ”populärlitteratur” och ”finlitteratur” flera andra begrepp som betecknar i princip samma fenomen. Särskilt populärlitteraturen har fått en mängd olika tillmälen: mass-, trivial-, kiosk-, skräp- och smutslitteratur är ett par exempel, som alla är mer eller mindre explicit nedvärderande. Då jag i min uppsats vill vara så neutral som möjligt i avseende på värderandet av litteraturen, väljer jag det mer neutrala begreppet ”populärlitteratur”. Finlitteratur, å sin sida, kallas ibland också i dagligt tal ”höglitteratur”, förmodligen på grund av det engelska begreppet ”high literature”, men begreppet ”finlitteratur” är det som vanligtvis används i svenskan. Därför är det detta jag kommer att använda mig av.

Något som är avgörande för min studie är att kunna skilja på vilka recensioner som behandlar populärlitteratur och vilka som behandlar finlitteratur. Det råder ingen konsensus om vad som bör klassificeras som ”populärlitteratur” respektive ”finlitteratur”. Ulf Boëthius nämner i sin text ”Populärlitteraturen – finns den?” sju olika definitioner av populärlitteratur som lanserats under 60-, 70- och 80-talen. Han tar upp forskare som ser populärlitteratur som 1)litteratur läst av folkets breda lager, 2)litteratur som massproduceras, 3)litteratur skriven i rent underhållningssyfte, 4)litteratur som läses på ett lustinriktat sätt, 5)lättläst litteratur, 6)litteratur med en stor läsekrets som påstås vara estetiskt och/eller moraliskt undermålig och 7)litteratur med en stor läsekrets som *anses* moraliskt och/eller estetiskt undermålig.⁴ Han kritiserar de sex första definitionerna för att antingen inte omfatta alla typer av populärlitteratur, eller också för att de är applicerbara även på vissa finlitterära

⁴ Ulf Boëthius, ”Populärlitteratur – finns den?” i *Brott, kärlek, äventyr: texter om populärlitteratur*, red.: Dag Hedman (Lund, 1995), s. 17-19.

verk. Han menar därför att den sjunde definitionen, lanserad av Helmut Kreuzer, är ”den hittills bästa”,⁵ men jag måste i anslutning till detta ställa två frågor: Av vem anses populärlitteraturen undermålig? Och hur stor måste en läsekrets vara för att räknas som ”stor”? Enligt min mening är samtliga definitioner som nämns i Boëthius text otillräckliga och i flera fall också oanvändbara för mig då jag i denna uppsats inte kommer ha utrymme att utreda vem som läser vad och på vilket sätt man generellt läser ett visst verk.

I *Nationalencyklopedin* definieras populärlitteratur som en ”litteraturgenre som kan sägas föra vidare redan före romantiken etablerade litterära traditioner, där fasta mönster i berättarteknik, stil, personskildring och värderingsnormer är viktigare än originalitet”.⁶ (Begreppet ’finlitteratur’ definieras inte i denna, men om det bredare begreppet ’finkultur’ står att den är ”kulturen hos bildade eller borgerliga samhällsskikt”⁷.) Här tas alltså fasta på en tendens bland populärförfattare att använda sig av schabloner och ”färdiga” mönster för berättelsens uppbyggnad. På ett liknande sätt har Anders Öhman i sin bok *Populärlitteratur; de populära genrernas estetik och historia* använt sig av ett genreperspektiv i sin definition av populärlitteratur. Han kallar här deckare och thrillers, kärleksromaner, skräckromaner, historiska romaner, Fantasy och Science Fiction för populärlitteratur och utreder vilka specifika drag som hör till respektive genre. Finlitteratur skulle då vara det som ligger helt eller delvis utanför dessa genrer. Om en författare valt att skriva utanför de etablerade genrererna har han/hon också valt originalitet, enligt modernismens ideal.

Denna genrebaserade distinktion är naturligtvis inte heller den problemfri. De kanoniserade verken *Jane Eyre* av Charlotte Brontë och Mary Shelleys *Frankenstein* skulle sällan eller aldrig kallas ooriginella, och åtminstone nu för tiden inte heller populärlitterära trots att de följer vissa genretypiska drag – men så är de också verk som snarare legat till grund för dagens ”formler” för struktureringen av kärleksromanen respektive skräckromaner, än skrivits utefter dessa. Alltså skrevs de självständigt. Gustave Flauberts *Madame Bovary* liknar i vissa avseenden en populärlitterär kärleksroman, men är i själva verket ett avståndstagande mot genren i fråga och kan således inte förläggas inom denna. Likaså utnyttjar Paul Auster i sin *City of Glass* deckargenrens form, men bara för att med denna, som Öhman uttrycker det, skapa en ”postmodern hybrid”, en blandning av ”genretrogen och mer individualistisk litteratur”.⁸ Det är ju inte alls omöjligt att det i mitt urval av recensioner kommer att finnas exempel på mottaganden av verk som är gränsfall av detta slag, men jag

⁵ Ibid. s. 19.

⁶ *Nationalencyklopedin*, <http://www.ne.se>, sökord: populärlitteratur [7/1 2008]

⁷ Ibid. sökord: finkultur [7/1 2008]

⁸ Anders Öhman, *Populärlitteratur; de populära genrernas estetik och historia* (Lund, 2002) s.189.

har i denna uppsats inte utrymme eller tid att läsa och analysera alla de verk som recenserats under de valda veckorna, och tvingas bortse från detta. I vissa fall kanske också ett verk placerar sig utanför de givna genrerna, men ändå av vissa betraktas som populärlitteratur. Men, som jag nämnt ovan: har man valt att skriva utanför en genre så har man också valt originaliteten, och det är avsaknaden av originalitet som är karakteristisk enligt Nationalencyklopedins definition.

Hädanefter kommer alltså begreppet ”populärlitteratur” i denna uppsats syfta på de verk som faller inom de av Anders Öhman behandlade genrerna. (Jag väljer dock att göra ett tillägg – spionromanen, vilken av bland annat Dag Hedman klassificeras som en populärlitterär genre.⁹) ”Finlitteratur” kommer å sin sida att syfta på de verk som placerar sig utanför dessa genrer, samt (i den mån dessa förekommer i nyutgåva) kanoniserade klassiker som utgivits för första gången före modernismens genombrott.

En stor fördel med att välja genreperspektivet för att skilja mellan populär och fin litteratur, är att man relativt lätt kan avgöra genretillhörighet genom att tillgodogöra sig verkets handling. Jag har i utgått från de handlingsreferat som anges i recensionerna i materialet. Detta har jag valt att göra då andra typer av handlingsreferat (exempelvis förlagens egna referat) i vissa fall har visat sig vara svårfunna och ibland också minst lika vinklade som dem recensenter ger. Vidare har jag jämfört dessa handlingsreferat med de genredefinitioner Öhman ger i boken som nämnts ovan, förutom i de tre fall där han inte ger en lättöverskådlig definition. I dessa fall har i stället *Svenska Akademiens Ordbok* använts. (Se appendix 3 för kortfattade genredefinitioner.)

En stor del av de recensioner jag stött på behandlar icke-fiktiva verk. Jag har i mina tabeller över samtliga recensioner (se appendix 2) betecknat dessa som ”Annat”, ”A”. Hit räknar jag fack-, debatt-, och reportageböcker, samhällsorienterande böcker, kalendrar, kritik och essäer. Humorboken *Spermaharen* räknar jag också in i kategorin ”Annat” då den till sin karaktär inte är fiktiv, utan snarare en collagebok med valda element från en hemsida på Internet. I kategorin ”Annat” har jag också placerat biografier då dessa utom i undantagsfall bygger på faktauppgifter, medan jag räknat självbiografier och dagböcker som ”Finlitteratur” eftersom författare till dessa har större frihet att vända och vrida på sanningen samt utnyttja konstnärliga perspektiv och stilmedel, fastän det förstås finns gott om undantag från detta. Även barn- och ungdomslitteratur har blivit givna etiketten ”Annat”, eftersom jag misstänker att man i recensioner av dessa typer av litteratur skulle finna

⁹ Dag Hedman, ”Förord” i *Brott, kärlek, äventyr: texter om populärlitteratur*, s. 11

ytterligare andra tendenser än i recensioner av fin- och populärlitteratur. Observera att jag för undergenrerna i kategorin ”Annat” inte har några absoluta definitioner, så de klassificeringar jag gör där bör uppfattas som ungefärliga.

1.3 Tidigare forskning

Jag har inte funnit någon tidigare forskning på just tendenser inom mottagningen av populärlitteratur. Däremot finns en hel del forskning gjord på populärlitteratur i stort. När det gäller svensk forskning om detta har jag främst använt mig av antologin *Brott, kärlek, äventyr; texter om populärlitteratur*, redigerad av Dag Hedman, samt *Populärlitteratur; De populära genrernas estetik och historia* av Anders Öhman. I *Brott, kärlek, äventyr; texter om populärlitteratur* finns ett stort antal texter om populärlitteratur, till exempel Ulf Boëthius begreppsdiskuterande text ”Populärlitteraturen – finns den?”. Där finns också två texter av Birgitte Rörbye. I hennes ”Litteraturvärdering” beskriver hon bland annat hur populärlitteraturen ignoreras av kritiker, och i ”Trivialbegreppet: några synpunkter” diskuteras trivialbegreppets ofrånkomligt subjektiva prägel. *Populärlitteratur; De populära genrernas estetik och historia* är främst inriktad på närstudier av vissa populärlitterära verk, men diskuterar och analyserar också genretypiska drag, och jag har haft stor nytta av denna bok i mitt resonemang, främst i min urvalsdiskussion ovan. Jag har i mitt vidare resonemang även använt mig en hel del av de definitioner som görs i den engelskspråkiga avhandlingen *Popular Fiction; the Logics and Practices of a Literary Field*, där författaren Ken Gelder bland annat diskuterar huruvida populärlitteratur och finlitteratur (av honom kallad ’Literature’) är varandras motsatser.

För information om kritikens villkor och utveckling i det svenska mediasamhället har jag vänt mig till Tomas Forsers *Kritik av Kritiken; 1900-talets svenska litteraturkritik*. Lina Samuelsson har i en otryckt magisteruppsats gjort en studie som i metod och tillvägagångssätt påminner om min, men syftet för hennes uppsats är att undersöka normer inom litteraturkritiken ur ett genusperspektiv. Denna uppsats har dock varit av begränsat värde för mig.

2 Hur mycket recenseras populärlitteratur jämfört med finlitteratur?

Som Birgitta Rörbye påpekar, är det faktum att ”en bok omtalas i en tidning av en litteraturkunnig person [...] i sig självt ett uttryck för att kritikern anser verket vara av ett sådant värde, att det är värt att diskutera om det är lyckat eller ej.”¹⁰ Att göra en kvantitativ genomgång av hur mycket populärlitteratur som recenseras i jämförelse med finlitteratur och icke-fiktiva verk, är därför ett enkelt sätt att få en uppfattning om hur högt populärlitteraturen värderas i svensk media.

I den första tabellen nedan visas en sammanställning av hur många recensioner av fin respektive populär litteratur som tryckts under de tre studerade månaderna i *Aftonbladet*, samt hur många procent av det totala antalet recensioner detta motsvarar. Den andra tabellen visar detsamma avseende *Dagens Nyheter*, medan den tredje sammanställer siffrorna från de två tidigare tabellerna för att visa hur stor andel av tidningarnas recensioner som behandlar populärlitteratur i genomsnitt.

Aftonbladet:

	Totalt	A	FL	PL
Antal	126	46	71	9
Procent	(100)	36,5%	56,3%	7,1%

Dagens Nyheter:

	Totalt	A	FL	PL
Antal	179	92	78	9
Procent	(100)	51,4%	43,6 %	5,0%

Sammanlagt:

	Totalt	A	FL	PL
Antal	305	138	149	18
Procent	(100)	45,2%	48,9%	5,9 %

¹⁰ Birgitta Rörbye, ”Litteraturvärdering” i *Brott, kärlek, äventyr: texter om populärlitteratur*, s. 39.

Som synes är alltså receptionen av populärlitteratur i dessa båda tidningar mycket knapphändig. *Aftonbladet* recenserar populärlitteratur något mer än *Dagens Nyheter*, men ändå är antalet sådana recensioner i tidningen anmärkningsvärt litet. Särskilt med tanke på att *Aftonbladet* har som uttalad policy att ”ge röst åt vanligt folk”¹¹. Dessutom är fem av de nio recensionerna av populärlitteratur ur *Aftonbladet* från bilagan *Kvinna*, en bilaga som har en kultursida där alla recensioner är i notisformat. Jag menar därför att dessa recensioner inte kan anses ha lika hög status som de som trycks på tidningens ordinarie kultursidor. Om dessa recensioner borträknas motsvarar alltså antalet recensioner av populärlitteratur i *Aftonbladet* bara lite mer än tre procent, något mindre än motsvarande procentsats för *Dagens Nyheter*. Emellertid trycks betydligt fler recensioner totalt i *Dagens Nyheter*, vilket betyder att det så att säga finns plats för att recensera fler populärlitterära titlar. Att tidningen recenserar en så stor mängd böcker, varav så få är populärlitterära, tyder på att populärlitteratur rangordnas mycket lågt.

¹¹ <http://koncernen.aftonbladet.se/tidningen/policy/>

3 Utifrån vilka värdekriterier bedöms populär respektive fin litteratur?

Den kvantitativa jämförelsen som görs ovan antyder att populärlitteratur har lägre status i svensk media än finlitteratur har. Det är inte orimligt att anta att även enskilda recensenter har vissa fördomar om populärlitterära verk och arbetar efter andra tankemönster när de bedömer populärlitteratur än finlitteratur. Ken Gelder skriver i sin avhandling *Popular Fiction; The Logics and Practices of a Literary Field* angående hög och låg kultur följande: "It might well be perfectly possible to enjoy both, but they will each be enjoyed on different terms and under quite different logics".¹² I detta kapitel kommer i första hand undersökas huruvida recensenter kritiserar populärlitteratur respektive finlitteratur utifrån samma kriterier och i så fall om de når sina omdömen på samma sätt.

Värdekriterierna jag valt att undersöka närmare i detta kapitel är hämtade från diverse olika definitioner av populärlitteratur, nämnda hos framför allt Ulf Boëthius, Birgitte Rörbye och Ken Gelder. Dessa definitioner är i sig ofta mer eller mindre värderande och på så sätt lyfter de fram flera tänkbara värdekriterier. Jag kommer, vilket kanske kan tyckas märkligt, inte att studera värdekriteriet 'originalitet' under en egen rubrik, trots att detta är ett begrepp som i högsta grad genomsyrar hela diskussionen kring populärlitteratur och i synnerhet spelar en viktig roll i det genreperspektiv på populärlitteratur jag anammar i denna uppsats. Anledningen till att detta kriterium inte diskuteras separat är dock just på grund av att originalitetskravet kommer till uttryck genom flera av de andra värdekriterier som tas upp. Jag för heller ingen diskussion kring moral, trots att populärlitteratur ofta definierats som "moraliskt undermålig".¹³ Detta på grund av att det i mitt urval bara finns ett enda exempel på att ett verks moraliska värden diskuteras, och jag misstänker att denna invändning mot populärlitteraturen är något föråldrad.

För att komma åt hur de värdekriterier jag valt att studera används i recensioner av populärlitteratur respektive finlitteratur övergår jag nu till en närläsning av samtliga recensioner i mitt urval. Alla de nämnda värdekriterierna tas naturligtvis inte upp i varje närläst recension, och jag har heller inte för avsikt att diskutera varje fall där detta sker. Jag diskuterar de fall jag finner intressanta och representativa. (Hädanefter hänvisar jag till tidning

¹² Ken Gelder, *Popular Fiction: the Logics and Practices of a Literary Field*, (New York, 2004) s. 19.

¹³ Boëthius. s. 19

och datum, där citerade recensioner tryckts, inom parentes i anslutning till citat. *Dagens Nyheter* förkortas DN, *Aftonbladet* AB.)

3.1 Handling och intrig

Nästan alla recensioner innehåller naturligtvis någon form av handlingsreferat, men långt ifrån så många innehåller några värderande kommentarer om denna. Rörbye nämner att det hon väljer kalla "trivialbegreppet" betecknar romaner som bland annat kännetecknas av att de är koncentrerade kring intriger¹⁴. I mitt urval återfinns anmärkningsvärt många fler värderingar av verkens handling i recensioner av populärlitteratur än av finlitteratur. I dessa fall är det vanligt att intrigens tempo och spänning uppmärksammas och värderas. Det mest talande exemplet på detta är när en kritiker skriver om Rosamund Smiths (pseudonym för Joyce Carol Oates) deckare *Brudgummen*, samt romanen *Mitt i livet* som recenseras på samma gång, att de bitvis är "så pratiga, utsegade och förutsägbara att man vill rekommendera en kurs i Creative Writing" (DN 2002-10-25). Men också i ett par andra recensioner kommenteras intrigen på ett liknande sätt. Recensenten av Åke Edwardsons *Nästan död man* förklarar verkets spänningsbrist bland annat genom att beskriva intrigen som "så tunn att den har hunnit dunsta innan den når sitt [...] slut" (DN 2007-10-31). Vidare utgör i recensionen av *Ingen applåd för mördaren* (Kjerstin Scheen) kommentaren om att handlingen förs framåt "i en rasande fart" (AB 1997-10-08) det enda värderande omdömet. Detta, i kombination med att handlingen och intrigen över huvud taget oftare kommenteras i samband med populärlitteratur, tyder på en allmän föreställning om att den populära litteraturen ska vara just så intrigcentrerad som tidigare påtalats.

I de fall där recensenter explicit kommenterar finlitterära texters handling antyds att handlingen i dessa verk inte har ett egenvärde, utan snarare bör vara det som lyfter fram verkets budskap. I en recension av verket *Skrivarkurs för särlingar* av Lennart Hagerfors skrivs efter handlingsreferatet att boken har ett "finurligt upplägg som gör det möjligt att avhandla både högtidliga saker, som vikten av att hitta sitt eget språk, och mer besvärliga, som vad bra litteratur är" (AB 2007-10-03). En recensent ifrågasätter också, angående romanen *Sanningen om Sasha Knish* (Aris Fioretos) huruvida "det nät av spännande intriger

¹⁴ Birgitte Rörbye, "Trivialbegreppet: några synpunkter" i *Brott, kärlek, äventyr: texter om populärlitteratur*, s. 35.

[...] den spinner” verkligen är ”så angeläget som det utger sig för att vara” (DN 2002-10-07). Om Marianne Fredrikssons *Enligt Maria Magdalena* skriver recensenten att romanen gestaltar ”en spännande tid, spännande frågor [...] hjärtat klappar när jag börjar förstå vad denna [...] roman faktiskt handlar om”, men konstaterar senare att verket saknar ”det konstnärliga djup och den täthet i gestaltningen som kunde gjort denna bok till en stormvind, en väckelseskraft” (AB 1997-10-02). Här är det alltså inte handlingen som sådan som kritiseras, utan författarens (o)förmåga att utnyttja densamma för högre syften. Detta stämmer väl överens med föreställningen om att finlitteratur ska vara, som Gelder uttrycker det, ”cerebral”¹⁵ (ungefär ’intellektuell’ eller ’tänkvärd’).

Denna föreställning om att verkets intrig ska vara ett redskap för att föra fram idéer, visar sig emellertid också i två av de recensioner av populärlitteratur jag läst. Då Diane Wei Liangs *Jadeögat* recenserar riktas starkt negativ kritik mot romanens språk och ytliga karaktärsteckning innan recensenten plötsligt konstaterar: ”Men [Wei Liang] har också en riktig detektivhistoria att berätta”. En ”riktig detektivhistoria” tycks för recensenten kännetecknas av dess förmåga att skildra samhällsproblem, något denna kallar ”brott som är betydligt större än stölden av den jadesten” som intrigen kretsar kring. Det är detta som gör *Jadeögat* till ”en angelägen berättelse” (DN 2007-10-04). Anders Öhman konstaterar att samhällskritik var det ursprungliga syftet med de första detektivhistorierna och att även om ”den moderna detektivromanen kommer att rikta perspektivet mot själva brottet och dess lösning, så kommer ändå uppsökandet av olika missförhållanden i samhället, beroende på författare och tid, att spela en större eller mindre roll i genrens fortsatta historia.”¹⁶ Detta genretypiska drag behandlas alltså av recensenten som normerande och upplyfts som ett förtjänstfullt karaktärsdrag för just denna typ av verk.

Ett liknande förhållningssätt till deckargenren kan uttydas i en recension av *En självständig utåtriktad flicka* av Eoin McNamee, där skildringen av ett mord på en domardotter sägs avspegla samhällets maktskikt och bli ”ett lysande exempel på hur kriminalgenren [...] kan ställas i det sociala engagemangets tjänst och skapa en i grunden djupt radikal litteratur”. (DN 2002-10-21) Detta kan jämföras med hur man, i de två recensioner av finlitteratur som citerats i föregående stycke, uppmuntrar handlingens uppbarande av nya perspektiv på konst respektive hela den kristna världsbilden. Recensenter tycks alltså i detta avseende värdera verkens handling genom de förväntningar man har på dessas syfte.

¹⁵ Gelder, s. 19.

¹⁶ Öhman, s. 24.

3.2 Underhållning

Underhållningsvärdet är, föga överraskande, i vissa recensioner av populärlitteratur kopplade till intrigens kvalitet – om verkets handling är spännande blir också läsningen spännande, men om intrigen är ”utsegad och förutsägbar” blir den det inte. Intressant att se är emellertid att intrigen inte är det enda som för recensenterna avgör verkets underhållningsvärde, varken i populära eller fina verk. Istället nämner man ofta författarens stil och språk, samt verkets form som bidragande faktorer till detta.

Detta blir tydligt i framförallt två recensioner av populärlitterära verk. I en recension av deckaren *Nästan död man*, blir det tydligt att recensenten tycker att boken är tråkig, även om detta inte sägs rent ut, genom beskrivningen av verkets uppbyggnad. Framför allt följande mening avslöjar den känsla av tristess som boken inger recensenten: ”Alla meningar är lika långa, alla kapitel likadant uppbyggda med först en dyster situationsbeskrivning och sedan långa frånvända dialoger mellan människor som inte mår bra.”(DN 2007-10-31). Då thrillern *Popcorn* (Ben Elton) recenseras kopplas verkets underhållningsvärde rentav till själva thrillerformen: ”Fast tro inte att det rör sig om någon knastrig moralfilosofisk traktat. ’Popcorn’ är till formen en klassisk slaskthriller [...]” (DN 1997-10-15).

Också i de finlitterära verken *Världens mått* (Daniel Kehlman) och *Berget* (Lars Andersson), ser recensenterna bortom handlingen för att finna underhållning. I recensionen av *Världens mått* läggs stort fokus på författarens ironiska stil, vilken visserligen tillsammans med verkets hela upplägg – inklusive handling och karaktärsteckning – gör det till ”en av de skarpaste och mest underhållande [vetenskapshistorier i romanform] man kan läsa.” (DN 2007-10-07) *Berget* beskrivs som en roman där det ”vimlar av folk, det kryllar av berättelser och poetiska reflexioner”. Denna säregna berättarteknik är i sin tur det som gör verket ”oupphörligt fascinerande”. (AB 2002-10-12)

Den av Boëthius nämnda definitionen av populärlitteratur som ”detsamma som underhållningslitteratur”, jämför begreppet ’underhållning’ med ”förströelse och avkoppling”.¹⁷ Att uppskatta ironi och en kaotisk berättelsestruktur som underhållning – så som recensenterna av *Berget* och *Världens mått* gör – förknippas vanligen inte med

¹⁷ Boëthius, s. 18.

avkoppling utan snarare med en högst aktiv tankeverksamhet. Samtidigt kritiserar *Nästan död man* för att den har just en sådan form som tillåter avkoppling; en bok som har en enformig uppbyggnad gör det möjligt att läsa passivt och alltså ägna sig åt att koppla av. Däremot kan man nog påstå att spännande intriger ger upphov till en form av underhållning som kan beskrivas som 'förströelse'. Dessutom tycks recensenten av *Popcorn* förknippa underhållning med avkoppling, just genom att framställa verkets konventionellt genremässiga (och därmed ej intellektuellt krävande) form som avgörande för verkets underhållningsvärde.

Det finns också i mitt urval ännu en recension där denna filosofi något tvetydigt tycks anammas, nämligen den av deckaren *Dalziels död* (Reginald Hill). Här tas rentav avstånd från föreställningen om att författarens stil ger ökad underhållning: "Visst kan man läsa Reginald Hills deckare för det skickligt vävda språket, för allusionerna till klassisk litteratur, för den brittiska slagfärdighet och humor som genomsyrar närapå varenda mening. [...] Själv läser jag Dalziel & Pascoe för att jag inte kan tänka mig någon mer storslagen underhållning." (DN 2007-10-18) Verket har alltså stora stilmässiga kvaliteter, men dessa ses som separata från den "storslagna underhållning" recensenten upplever vid läsningen. Exakt vad som framkallar detta stora underhållningsvärde, om det nu inte är någon av de nämna kvaliteterna, framgår dock inte av recensionen, och det är svårt att avgöra om detta skulle ha med förströelse och avkoppling att göra.

I mitt material finns alltså exempel som visar på hur underhållning i recensioner av populärlitteratur förknippas med avkoppling och förströelse i större utsträckning än i de av finlitteratur. I recensioner av finlitteratur anger man istället komplicerad stil och form som bidragande faktorer till verkets i fråga underhållningsvärde. Detta tyder på att man värderar underhållningsvärdet i verk ur respektive genre på olika sätt, även om recensionen av *Nästan död man* motsäger denna tes.

3.3 Realism

Boëthius skriver att man vid kritik av populärlitteratur (dock syftar han här på en särskilt 'låg' form av populärlitteratur, nämligen kategoriboken) ofta har angripit "de torftiga miljöbeskrivningarna", och kopplar detta till "ett besynnerligt krav på realism".¹⁸ Detta har jag inte funnit några tydliga exempel på i mitt urval. Tvärtom riktas vid flera tillfällen positiv

¹⁸ Ibid. s. 20.

kritik mot den realistiska framställningen. Den största förtjänsten i *Jadeögat* förklaras vara de trovärdiga samhällsskildringarna (DN 2007-10-04) och *En självständig utåtriktad flicka* beröms för att vara skriven i en ”dokumentär form” (DN 2002-10-21). Även sättet på vilket serieskräckromanen *Black Hole* av Charles Burns framställer ”tonårstiden [...] som en ambivalent resa mot undergång” beskrivs som ”på något sätt realistiskt” (AB 2007-10-19), trots att skräckgenren ju i första hand inte förknippas med realism. Det enda exemplet på att ett verks bristande realism uppmärksammas återfinns istället i urvalet av recensioner av finlitterära verk: Marianne Fredrikssons *Enligt Maria Magdalena* kritiseras mycket hårt för bland annat de ”miljöbeskrivningar som tycks ha hämtat inspiration från påkostade månadsmagasins heminrednings- och matreportage” (DN 1997-10-02). Det bör nog emellertid i samband med denna observation påpekas att Marianne Fredriksson ofta anses skriva litteratur som balanserar på gränsen mellan att vara populär och fin, även om den enligt genreperspektivet sällar sig till finlitteraturen. (Hon skriver inte inom någon specifik populärlitterär genre¹⁹, men har exempelvis en mycket stor läsekrets samt skriver på ett lättfattligt språk, vilket gör att hennes verk passar in i ett par av de definitioner av populärlitteratur som Boëthius räknar upp. (Se kapitel 1.2.))

Det är heller inte så enkelt som att träffande realism alltid hyllas som ett överlägset litterärt stilmedel – recensenter antyder vid flera tillfällen gällande finlitterära verk att författaren behöver ta sig bortom den realistiska framställningen mot något nytt för att vinna uppskattning. Man skriver om romanen *Berget* att det ”är vidunderlig läsning, långt bort från den hyperrealistiska prosa som just nu översvämmar bokmarknaden”, vilket tyder på att recensenten anser realismen som sådan vara ett konventionellt drag. Istället berömmar han Anderssons metod att låta det realistiska berättandet vara ”en av många litterära tekniker”. (AB 2002-10-12) Detta påminner starkt om uppskattningen en recensent visar för Birgitta Lindqvists ”älsklingsmetod”, nämligen ”att kasta fantasins tänk-om-slöja över verkligheten” (DN 2002-20-02). På ett liknande sätt efterfrågar recensenten av romanen *Natten utanför* (Colm Tóibin) nyskapande stilmedel, då han skriver: ”Det hela är välskrivet, Richard en på många vis trovärdig gestalt. Tóibin kan perioden och miljöerna tycks det mig. Men har detta [...] lärt mig något, på ett psykologiskt, estetiskt eller politiskt plan? Jag svarar nej på frågorna a, b och c.” (DN 1997-10-01). Dessa exempel ur mitt urval visar på att det är

¹⁹ Möjligen kan man klassificera denna roman som en historisk populärroman, men jag väljer att inte göra detta då den inte passar särskilt väl in på Anders Öhmans definition av genren (Se appendix 3) romanens tema är huvudsakligen religiöst, inte politiskt, och författaren tycks heller inte ”tillåta sig fiktiva scenarier som kunde betraktas som orimliga och osannolika om de utspelade sig i samtiden”.

hybriden mellan realism och fantastik som är eftersträvansvärd, en teknik som utnyttjar realismen för att skapa något nytt.

Detta tycks dock gälla framför allt för finlitteraturen. Som skrivits ovan finns ett flertal exempel på hur den regelrätta realismen framställs som förtjänstfull i populärlitterära verk. I urvalet av populärlitteraturrecensioner finns bara ett exempel på hur en recensent tar avstånd från konventionell realism. Följande skrivs angående Beate Grimstruds thriller *Vad är det som finns i skogen barn?:* ”Det är realism. Inte slött färdiginspelat standardmjölkprosaiskt, men inte heller döda fejkat experimentella manér. Realism behöver inte handla om leda och originaliteten behöver inte krångla.” (AB 2002-10-15) Här är det emellertid inte en korsning mellan fantasi och verklighet som hyllas, utan ren realism fast på ett nytt sätt.

Att finna en förklaring till detta fenomen är svårt, men kanske är det ett tecken på att man ställer högre krav på finlitteratur än på populärlitteratur. Ken Gelder skriver i *Popular Fiction: the Logics and Practices of a Literary Field*, att finlitterära författare har ambitionen att ”represent nothing less than ’life’ itself in all its complexities”,²⁰ något som också kräver en komplex form. Populärlitteratur, å andra sidan, ”gives itself over to fantasy”,²¹ vilket alltså skulle innebära att man inte försöker avbilda livet alls. Om man som recensent förväntar sig att ett verk endast ska ge en fantasibild, en förenkling och schablonisering av verkligheten, torde en realistisk framställning komma som en glad överraskning, medan renodlad realism kan te sig som ett för enkelt stilmedel i ett verk som har ambitionen att avbilda livet som det verkligen är, inte som det ser ut.

3.4 Psykologiskt djup

Psykologiskt djup är tätt sammankopplat med realism och enligt Boëthius har också ”den schablonartade människoskildringen”²² i populär litteratur blivit föremål för kritikerangrepp. I recensionerna i mitt urval tas persongestaltning och psykologiskt djup ofta upp till diskussion och värdering, i anslutning till både populärlitteratur och finlitteratur. Generellt kan man också säga att graden av psykologiskt djup sällan tillfredsställer recensenternas smak.

²⁰Gelder, s. 18.

²¹Ibid. s. 19.

²²Boëthius, s. 20.

I motsats till Boëthius påstående är det också oftast, i recensenternas ögon, de finlitterära författarna som misslyckas med ett fullgånget psykologiskt djup – faktiskt finns i de recensioner av finlitteratur jag läst inte ett enda exempel på ett odelat positivt omdöme om det psykologiska djupet. Däremot hittar jag två exempel på hur recensenter visserligen i stort sett är nöjda med människoskildringen, men ändå skulle vilja se författaren gå ännu djupare i den psykologiska framställningen. Ett fenomen som har stora likheter med hur man av finlitteratur kräver en mer nyskapande form av realism än av populärlitteratur. Ett sådant exempel finns i den redan citerade meningen ur recensionen av *Natten utanför*, där recensenten kallar verkets huvudgestalt ”trovärdig”, men ändå inte tycker sig ha lärt sig något ”på ett [...] psykologiskt plan” (DN 1997-10-01). Det andra exemplet på detta finns i en recension av *Vattenbärserskan* av Anita Salomonsson, där kritikern tycker att ”för att ge ord åt fattigdomen och psykosen hade ’Vattenbärserskan’ fått följa ännu tätare intill Lova, [...] våga sig ut på den allra smalaste grenen” (DN 2007-10-05).

Detta fenomen finns inte att finna i den andra delen av mitt urval, där det istället finns ett flertal recensioner där man berömmar författare för att skriva med ”en fruktansvärd psykologisk skärpa” (DN 2002-10-21), vara ”lika skicklig på att beskriva erotisk besatthet som ren ondska” (AB 1997-10-15) och liknande, utan reservationer. Jag menar att detta ger ytterligare belägg för mitt påstående ovan, om att recensenter ställer högre krav på hur finlitterära än populärlitterära författare gestaltar människans komplexa liv.

3.5 Språk och stil

Populärlitteratur har också definierats som ”den lättlästa litteraturen, den som inte ställer några krav på språklig eller estetisk skolning hos sina läsare”,²³ samt som litteratur vilken ”påstås vara estetiskt [...] undermålig”.²⁴ I mitt urval blir två recenserade verk dömda för att ha just dessa egenskaper. Om Marianne Fredriksson står att hon skriver med ett ”lätt arkaiserande, [...] alltför [fingjort] och [symötestillslättat] språk” och att detta leder till att romanens huvudgestalt ”nog kan begripas av många”. Romanen beskrivs också som ”lite [glättad] och för den stora publiken [tillrättalagd]” (AB, 1997-10-02). Denna recensent tar alltså en tydlig ståndpunkt mot det enkla språket med en filosofi som kan sammanfattas med

²³ Ibid. s. 18.

²⁴ Ibid. s. 19.

orden: ”det [är] inte fint att ha en stor publik”.²⁵ På ett liknande sätt kritiseras Diane Wei Liang bland annat för att använda sig av klichéer ”som gör att man vrider sig av obehag” (DN 2007-10-04).

Dessa två exempel tyder på att originalitet i språklig framställning är att eftersträva, och det finns flera exempel där detta bekräftas genom att just ett sådant egenartat språk uppskattas av recensenterna. Ännu en gång lägger jag märke till en förvånande tendens att ofta berömma populärlitterära författare för det som de förväntas sakna – i mitt urval finns inte mindre än fem exempel på hur man betonar att populärlitterära författare skriver på ett nyskapande eller originellt sätt. Författaren till *En självständig utåtriktad flicka* sägs ha en stil som är ”språkligt nyskapande” (DN 2002-10-21), och i *Aftonbladets* recension av *Vad är det som finns i skogen barn?*, står att Grimsrud har ”en mycket speciell känsla för språket” (AB 2002-10-15). I anslutning till samma roman talas i *Dagens Nyheter* om det ”Grimsrudska språket – det språk som i lysande ögonblick kan liksom fylla hela läsaren med sitt nyseende” (DN 2002-10-15). (Emellertid tycker inte recensenten att just romanen i fråga är representativ för detta språk.) På ett liknande sätt antyder en recensent att författaren William Gibson har ett för honom specifikt språk då han konstaterar att ”det blir inte så där gibsonskt som jag hoppats” (AB 1997-10-13). Ett tydligt fokus på språk och stil finns i recensionen av *Rytmen i blodet* (Jeff Noon), där recensenten diskuterar kring och hyllar de talrika musikaliska och litterära influenser som kommer till uttryck i författarens språk. Detta kopplas till den av författaren själv utformade ”litterära metod han kallar ’the cobralingus engine’” (DN 2002-10-04), och förklarar alltså i högsta grad romanens språk som egenartat och originellt, även om recensenten inte explicit konstaterar detta.

Uppskattandet av originellt språk är dock ungefär lika vanligt i recensioner av finlitteratur. Exempelvis skrivs om Anna Nordenhöks diktsamling *Hiatus* att där finns ”ett eget tonfall som kanske inte ropar så högt men som å andra sidan är stadigt och konsekvent”, samtidigt som författaren kritiserar för att framstå som ”mer försiktig och osjälvständig än hon skulle behöva vara”. (DN 2007-10-04). Om Daniel Kehlman konstateras att ”han är hängiven den moderna romanens klassiska uppdrag: att söka sig mot det okända och finna ett språk som tar läsaren med sig dit” (DN 2007-10-07). I detta avseende söker – och finner – recensenterna i mitt urval samma egenskaper i den fina litteraturen som i den populära.

För recensenterna i urvalet är det ganska ovanligt att kommentera språkets skönhetsvärde i de lästa verken. Det förekommer dock både i samband med finlitteratur och

²⁵ Ibid. s. 20.

populärlitteratur, att recensenter kallar författarens språk ”vackert”. Ett exempel på detta ur recensionerna av populärlitteratur är meningen: ”Åke Edwardsson skriver ofta vackert om Göteborg” (DN 2007-10-31). I ytterligare ett par recensioner av denna typ av litteratur kommenteras skönheten, men då med något annorlunda ordval, som ”skimrande” (DN 2002-10-15) och ”elegant” (AB 1997-10-15). I recensionerna av finlitteratur finns två exempel på hur recensenter uppskattar språkets skönhetsvärde: *Färden genom mangroven* (Marysé Condé) beskrivs som ”vacker, förtätad” och om *De behövande* (Maria Küchen) skrivs att det ”är en vacker upptakt på Maria Küchens nya roman ’De behövande’. Hennes prosa är vig och lekfullt saklig, poetisk när man minst anar det” (DN 2002-10-04). Även här är det alltså svårt att finna en tendensskillnad i hur recensenter skriver om språk i de verk de läst, både när det gäller hur ofta de gör det och på vilket sätt.

4 Diskussion – recensenternas preferenser

I detta kapitel kommer jag att försöka besvara huruvida man kan utläsa en diskussion kring det populärlitterära och finlitterära genom recensionerna, eller en preferens för den ena eller andra genren – det vill säga min tredje frågeställning. Jag kommer inte att försöka sammanställa vilka verk som fått positiv respektive negativ kritik, dels då detta är svårt att avgöra,²⁶ dels då det inte har någon egentlig relevans. Både positiva och negativa drag diskuteras i recensioner av såväl populärlitteratur som finlitteratur, och det går därför inte att med detta som utgångspunkt avgöra vilken genre recensenterna generellt 'tycker mest om'. Det är betydligt mer intressant att se vad recensenterna anser höja ett verks kvalitet än vilka enskilda verk som får ett generellt positivt omdöme. Det är därför detta jag kommer att rikta in mig på. Kapitlet kommer att vara av en sammanfattande karaktär, då jag för att besvara denna fråga till stor del använder mig av de resultat jag kommit fram till i föregående kapitel.

Det mest entydiga resultat jag funnit, är det som visas i kapitel två. Där ges en bild av hur låg status populärlitteratur har på kultursidorna i svenska dagstidningar, genom redovisningen av hur mycket denna typ av litteratur recenseras. Detta säger dock inte så mycket om de enskilda recensenternas attityd gentemot den populära litteraturen, utan mer om kulturredaktionernas, eftersom det är dessa som avgör vilka recensioner som ska tryckas och inte. Däremot har närläsningen av de valda recensionerna kunnat visa vad recensenter uppskattar i litteratur de läst. Det vill säga, vilka litterära egenskaper man generellt föredrar, samt huruvida recensenter uppskattar olika sådana beroende på om verket de läst är finlitterärt eller populärlitterärt.

Till att börja med kan man konstatera att det i regel inte finns några entydiga svar på vilka textegenskaper recensenterna i mitt urval uppskattar. Man kan dock ändå urskilja vissa preferenser, vilka ofta men inte alltid kännetecknas av att de är motsatsen till det man definierat som typiskt populärlitterärt. Ett exempel på detta är hur psykologiskt djup utvärderas i flera recensioner av både populärlitterära och finlitterära verk – brist på psykologiskt djup är aldrig uppskattat, och i recensioner av finlitteratur efterfrågar man ibland dessutom ytterligare fördjupning av redan väl tecknade gestalter. Psykologiskt djup kan alltså sägas vara en tydlig preferens hos recensenterna, oavsett vilken genre det lästa verket tillhör. Detsamma gäller omdömena om språk och stil, där recensenter tar avstånd från det för

²⁶ Se Forser, s. 130 för synpunkter på detta.

populärlitteraturen typiska enkla språket, genom sina uppskattande omdömen om originalitet i språkbruket.

Även en realistisk framställning är högt hållen bland recensenterna då de recenserar både finlitteratur och populärlitteratur – med den något oväntade tendensen att kräva något utöver det realistiska vid bedömandet av finlitteratur. Det kan sålunda sägas finnas en preferens för realism i populärlitteratur, medan man föredrar realism i kombination med fantastik i finlitteratur. Här kan man alltså se en viss skillnad i hur man bedömer de olika litterära genreerna, men det är fortfarande så att det som traditionellt ansetts vara ett finlitterärt drag är eftersträvansvärt. Också i värderandet av litterära verks handling och intrig kan man se en skillnad mellan recensioner av populär- och finlitteratur – intrigen i populärlitterära verk behandlas som ett egenvärde och dennas tempo och spänningshalt värderas högt, medan man i samband med finlitterära verk visar en preferens för de intriger som förmår bära författarens budskap. Detta, i kombination med hur man uppskattar intriger i deckare för dessas samhällskritiska förmåga, visar på en tendens att döma olika typer av litteratur utifrån olika förutsättningar. (Se inledningen till kapitel tre för Ken Gelders formulering av detta.) Man kan alltså se dessa skilda preferenser för respektive typer av litteratur som ett tecken på att man läser respektive genre med en medvetenhet om dennas specifika syften.

På ett liknande sätt läser man ut underhållningsvärdet ur populärlitteratur respektive finlitteratur på skilda vis. I värderandet av populärlitteratur jämföras begreppet 'underhållning' i hög grad med avkoppling och förströelse, medan man i samband med finlitteratur tycks koppla underhållningsvärdet till verkens mer komplexa form. Även detta tyder på att man tar hänsyn till författarens ambitioner i sina omdömen.

Sammanfattningsvis vill jag hävda följande: I samband med värderandet av psykologiskt djup, språk och stil samt realism, är det de egenskaper som traditionellt förknippats med finlitteratur (i den mån man är överens om att finlitteraturen kännetecknas av motsatsen till det man definierat som populärlitteratur) som betraktas som idealet för litteraturen. Å andra sidan värderar man de populärlitterära verkens intrig och underhållningsvärde med större acceptans av populärlitteraturens syften, och recenserar på grund av detta finlitteratur respektive populärlitteratur på olika sätt. Det är intressant att det är definitionerna av populärlitteratur som "intrigcentrerad" och "underhållande" som är de minst nedvärderande definitionerna av de jag tagit upp i denna uppsats. Dessa två definitioner visar på förekomsten av egenskaper hos den populärlitterära texten. Detta kan jämföras med hur de

övriga definitionerna som här tas upp implicerar populärlitteraturens brister: populärlitteraturen kännetecknas av brist på realism och psykologiskt djup, samt av estetisk undermålighet. Jag vågar dock inte ge någon förklaring till vilken vidare betydelse det har, och lämnar denna fråga därhän tills vidare.

5 Diskussion av resultat

Av de problem jag stött på under arbetet med denna uppsats, har besvarandet av frågan om genretillhörighet varit den mest utmanande. I det stora hela tycker jag att genreperspektivet har varit praktiskt och produktivt, men det har i vissa fall givit upphov till problem. Mest märkbart har detta varit i klassificeringen av Fredrikssons *Enligt Maria Magdalena* samt Grimsruds *Vad är det som finns i skogen barn?». Fredriksson definieras ofta, vilket redan nämnts, som en populärlitterär författare, även om hon kan sägas balansera på gränsen mellan det fin- och populärlitterära. I de två recensionerna som jag läst av verket i fråga, tycks det också finnas en förutfattad mening hos recensenterna om författarens 'låga' värde – de recenserar verket med vetskapen att författarens kvalitet brukar anses låg som utgångspunkt.*

Det motsatta gäller Beate Grimsrud. Denna författarinna anses i allra oftast vara finlitterär, och att hon av mig placeras i populärlitteraturfacket visar på att min metod att utläsa verkens handling genom de beskrivningar som ges i de närlästa recensionerna inte är helt igenom vattentät. Ett handlingsreferat är alltid subjektivt – trots att det kan tyckas vara en enkel uppgift att beskriva vad en bok handlar om, så finns det ändå alltid ett oändligt antal sätt att göra detta på. När det gäller *Vad är det som finns i skogen barn?* finns två alternativa läsningar av romanens handling representerade i båda de närlästa recensionerna: Enligt den ena handlar romanen om en skallgång efter en ung man som försvunnit i fjällen, enligt den andra är romanen en djuplodande analys av relationen mellan tre syskon. Det är emellertid det första sättet att referera som tydligast beskriver själva händelseförloppet i romanen, och om jag ska vara konsekvent i hur jag genredefinierar de recenserade verken, tvingas jag kalla denna roman för ”thriller”.

Av både tids- och utrymmesskäl har jag tvingats använda mig av ett begränsat antal recensioner, vilket möjligen påverkat de resultat jag når fram till. I vissa fall har visserligen tendenserna jag funnit varit mycket tydliga – till exempel den att man i finlitteratur efterfrågar intriger som kan lyfta fram författarens syfte och budskap. Men det finns också tillfällen då de tyckts mig så svaga att jag inte kunnat hävda att det verkligen ur den aspekt finns en skillnad i hur man recenserar populär- respektive finlitteratur. Ett större urval skulle ge ökad säkerhet om tendensers förekomst och frånvaro.

Ytterligare en faktor som jag misstänker kan ha påverkat mina resultat är vilka populärlitterära titlar som recenserar. Som redan konstateras, sker ett urval av vilka böcker

som ges recensionsutrymme, vilket förmodligen inte bara innebär att man recenserar *få* populärlitterära verk, utan också att man recenserar de man tycker är *bäst*. Detta leder till att man exempelvis inte recenserar massproducerade kategoriromaner ur Harlequin-serien, utan de verk som besitter åtminstone vissa finlitterära egenskaper.

Likaledes är de förklaringar jag ger till funna fenomen av en något spekulativ natur. Då detta (förmodligen) är den första studien av hur svensk dagspress recenserar populärlitteratur, är det också svårt att placera mina resultat i ett större sammanhang. Det finns således anledning att göra fler studier i detta ämne, för att testa de teser föreliggande uppsats lägger fram eller ur helt andra perspektiv. Jag ger här några förslag på uppslag som skulle kunna ge en fördjupad insikt i hur man recenserar populärlitteratur.

I denna uppsats har jag som bekant gjort en mycket enkel kvantitativ studie, där jag enbart räknar antalet recensioner i de båda tidningarna. Det vore intressant att se vad ytterligare kvantitativa undersökningar kom fram till; i sådana undersökningar kunde storleken (antal tecken, spaltcentimeter eller dylikt) på hela recensioner räknas, samt hur mycket text som viks åt att värdera eller beskriva olika texttypiska drag. Det skulle även vara mycket intressant att göra en studie av hur tendenser inom receptionen av populärlitteratur utvecklats över tid. För att utföra en sådan studie skulle, emellertid, ett betydligt större urval av recensioner än det jag använt mig av behövas. En alternativ metod för att undersöka sådana förändringar över tid skulle kunna vara att fokusera på receptionen av ett specifikt populärlitterärt författarskap, eller på enskilda recensenters attitydförändringar genom karriären. I denna uppsats har jag inte heller analyserat recensionernas paratexter – det är mycket möjligt att ett sådant grepp skulle ge intressanta resultat. Som Tomas Forser påpekar, ”blir [bokrecensionerna] en allt mindre andel av det som skrivs om litteratur”,²⁷ och därför skulle också en studie av hur populärlitteraturen och dess författare behandlas i media i stort kunna ge en tydligare bild av populärlitteraturens status i samhället.

²⁷ Forser, s. 13

6 Referenser

6.1 Litteraturförteckning

6.1.1 Tryckt litteratur

Boëthius, Ulf, ”Populärlitteratur – finns den?” i *Brott, kärlek, äventyr: texter om populärlitteratur*, red.: Dag Hedman (Lund, 1995)

Forsner, Tomas, *Kritik av Kritiken: 1900-talets svenska litteraturkritik* (Gråbo, 2002)

Gelder, Ken, *Popular Fiction: the Logics and Practices of a Literary Field*, (New York, 2004)

Hedman, Dag, ”Förord” i *Brott, kärlek, äventyr: texter om populärlitteratur*, red.: Dag Hedman (Lund 1995)

Rörbye, Birgitta, ”Litteraturvärdering” i *Brott, kärlek, äventyr: texter om populärlitteratur*, red.: Dag Hedman (Lund, 1995), översättning Dag Hedman

Rörbye, Birgitta, ”Trivialbegreppet: några synpunkter” i *Brott, kärlek, äventyr: texter om populärlitteratur*, red.: Dag Hedman (Lund, 1995), översättning Dag Hedman

Öhman, Anders, *Populärlitteratur: de populära genrernas estetik och historia* (Lund, 2002)

6.1.2 Otryckt material

<http://koncernen.aftonbladet.se/tidningen/policy/>

Nationalencyklopedin, <http://www.ne.se>, sökord: finkultur [7/1 2008]

Nationalencyklopedin <http://www.ne.se>, sökord: Populärlitteratur [7/1 2008]

Samuelsson, Lina, ”Det här är inte en recension: normer i den samtida svenska litteraturkritiken”, otryckt magisteruppsats i litteraturvetenskap, Stockholms universitet (2006)

6.2 Källförteckning

Recensioner ur Aftonbladet, oktober 1997, 2002, 2007

(Recensentens namn samt recenserad titel (utan ev. undertitel). Listat i kronologisk ordning.)

AB 1/10 1997 Gustav von Platen	<i>Chicken Race</i>
AB 1/10 1997 Ingamaj Beck	<i>Helen Scherfbeck</i>
AB 1/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Där havet slutar</i>
AB 1/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>I museets dolda vrår</i>
AB 1/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Hannas och dom andra</i>
AB 1/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Livvakt av lögner</i>
AB 2/10 1997 Pia Bergström-Edwards	<i>Enligt Maria Magdalena</i>
AB 3/10 1997 Lennart Bromander	<i>När oskulder kysser</i>
AB 4/10 1997 Pia Bergström-Edwards	<i>Förtärande kärlek</i>
AB 6/10 1997 Maria Bergom-Larsson	<i>En vinter i Stockholm</i>
AB 7/10 1997 Magnus William-Olsson	<i>Aljosjas leende</i>
AB 7/10 1997 Pelle Andersson	<i>Människan pratar</i>
AB 7/10 1997 Maja Lundgren	<i>Gyllene gåsen</i>
AB 8/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Om blommor och blomsterarrangemang</i>
AB 8/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Ingen applåd för mördaren</i>
AB 8/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Enligt Maria Magdalena</i>
AB 8/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>En vinter i Stockholm</i>
AB 9/10 1997 Lennart Bromander	<i>De sju timmarna i paradiset</i>
AB 13/10 1997 Pelle Andersson	<i>Idoru</i>
AB 13/10 1997 Magnus Ringgren	<i>Glädjen</i>
AB 14/10 1997 Pia Bergström-Edwards	<i>Steinhof</i>
AB 14/10 1997 Nils Granberg	<i>Gustavs dagar</i>
AB 14/10 1997 Dieter Strand	<i>Sverige och förintelsen</i>
AB 15/10 1997 Pia Bergström-Edwards	<i>Aprilhäxan</i>
AB 15/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Mamma hela livet</i>
AB 15/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Mer smak på vardagsmaten</i>
AB 15/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Det sköra livet</i>
AB 15/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Så ren och god</i>
AB 18/10 1997 (Kulturdepartementet)	”Boken i tiden”
AB 20/10 1997 Magnus William-Olsson	<i>Ediths jag samt Vaxdukshäftet</i>
AB 21/10 1997 Nils Granberg	<i>Järnvägen jorden</i>
AB 22/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Ondskans famn</i>
AB 22/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Ediths jag</i>
AB 22/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Med döden som granne</i>
AB 22/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Prinsen</i>

AB 23/10 1997 Ragnar Strömberg	<i>Syster min</i>
AB 24/10 1997 Pelle Andersson	<i>Rykten</i>
AB 24/10 1997 Dieter Strand	<i>En invecklad historia</i>
AB 29/10 1997 Anders Paulrud	<i>Picasso som ung</i>
AB 29/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Donator okänd</i>
AB 29/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Karin Boye</i>
AB 29/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Drömmen om Toscana</i>
AB 29/10 1997 Anonym (Bil. Kvinna)	<i>Eld, jord och vind</i>
AB 31/10 1997 Maja Lundgren	<i>Mästarprovet</i>
AB 3/10 2002 Claes Wahlin	<i>Jag blir galen</i>
AB 6/10 2002 Olle Svenning	<i>Che Guevara</i>
AB 10/10 2002 Göran Hägg	<i>Europas ungtid</i>
AB 12/10 2002 Magnus Ringgren	<i>Berget</i>
AB 12/10 2002 Anders Paulrud	<i>Okunnigheten</i>
AB 15/10 2002 Maja Lundgren	<i>Vad är det som finns i skogen barn?</i>
AB 16/10 2002 Pia Bergström-Edwards	<i>I det hemliga sällskapets tjänst</i>
AB 16/10 2002 Margareta Norlin	<i>Freja</i>
AB 17/10 2002 Jan Arnald	<i>Del av detta och avskild från alla</i>
AB 18/10 2002 Gunder Andersson	<i>Tre porträtt</i>
AB 21/10 2002 Anders Paulrud	<i>Det förflutnas ständiga närvaro</i>
AB 22/10 2002 Claes Wahlin	<i>Vattenpasset</i>
AB 23/10 2002 Lennart Bromander	<i>Tills vingen brister</i>
AB 24/10 2002 Kenneth Hermele	<i>Ekonomihandboken</i>
AB 24/10 2002 Jenny Tunedal	<i>För en framtida antropologisk forskning</i>
AB 25/10 2002 Göran Hägg	<i>Mitt i livet</i>
AB 28/10 2002 Mats Wingborg	<i>Jardin des Plantes</i>
AB 28/10 2002 Hanna Hallgren	<i>Rädslan i kroppen</i>
AB 29/10 2002 Pia Bergström	<i>Sebastian Knight's verkliga liv,</i>
	<i>Inbjudan till halshuggning samt Blek låga</i>
AB 30/10 2002 Lennart Bromander	<i>Plötsligt medan dimman lättar</i>
AB 30/10 2002 Gunder Andersson	<i>Med egna ord</i>
AB 31/10 2002 Lennart Bromander	<i>Jordens smartaste ord</i>
AB 1/10 2007 Pia Bergström	<i>Färden genom mangroven</i>
AB 2/10 2007 Maria Edström	<i>Känns det fint att finnas en dag till?</i>
AB 3/10 2007 Therese Bohman	<i>Svart flicka, vit flicka</i>
AB 3/10 2007 Pia Bergström	<i>Skrivarkurs för särlingar</i>
AB 4/10 2007 Athena Farrukhzad	<i>Hiatus</i>
AB 4/10 2007 Katrine Kielos	<i>Che</i>
AB 5/10 2007 Åsa Linderborg	<i>Vill du ha din frihet får du ta den</i>
AB 6/10 2007 Petter Lindgren	<i>Bio för barnets bästa?</i>

AB 7/10 2007 Inga-Lina Lindqvist	<i>Rysk dagbok</i>
AB 8/10 2007 Jenny Tunedal	<i>Tal till mig själv</i>
AB 8/10 2007 Lennart Bromander	<i>Allt är bara bra tack</i>
AB 8/10 2007 Olle Svenning	<i>Ett dåligt år</i>
AB 9/10 2007 Hanna Hallgren	<i>Om vänskap</i>
AB 9/10 2007 Joar Tiberg	<i>En desertörs bekännelser</i>
AB 9/10 2007 Jenny Tunedal	<i>Klumpigheten redux samt Gå ner för trappan</i>
AB 10/10 2007 Athena Farrukhzad	<i>Synopsis</i>
AB 11/10 2007 Pia Bergström	<i>En handfull regn</i>
AB 11/10 2007 John Swedenmark	<i>Pang!</i>
AB 11/10 2007 Ragnar Strömberg	<i>Den ovillige fundamentalisten</i>
AB 13/10 2007 Pelle Andersson	<i>Kärrmumsblomma, eller Berättelsen om hur fadern försvinner i en symbolisk trädgård</i>
AB 15/10 2007 Maria Bergom-Larsson	<i>Dekadensens kön</i>
AB 16/10 2007 Anna Hallberg	<i>Bäras utan namn till natt till morgon</i>
AB 16/10 2007 Hanna Hallgren	<i>Den rena godheten</i>
AB 16/10 2007 Gunnar Andersson	<i>Med rent uppsåt</i>
AB 17/10 2007 Petter Lindgren	<i>Amberville</i>
AB 17/10 2007 Ulrika Stahre	<i>Framtidens feminismer</i>
AB 18/10 2007 Pia Bergström	<i>Som landet ligger</i>
AB 19/10 2007 Hanna Hallgren	<i>Permafrostens avtagande</i>
AB 19/10 2007 Ulrika Stahre	<i>Black Hole</i>
AB 20/10 2007 Petter Larsson	<i>Berlinmuren</i>
AB 20/10 2007 Ulrika Stahre	<i>Välkommen till tippen</i>
AB 20/10 2007 Devrim Mavi	<i>I Sveriges väntrum</i>
AB 21/10 2007 Åsa Linderborg	<i>Årstamördaren</i>
AB 21/10 2007 Torsten Kälvemärk	<i>I blindo</i>
AB 22/10 2007 Ann-Charlott Altstadt	<i>Den hemlige kocken</i>
AB 22/10 2007 Lennart Bromander	<i>Fågeln som vrider upp världen</i>
AB 22/10 2007 Magnus William-Olsson	<i>Sonja, Boris och tjuven</i>
AB 23/10 2007 Sara Danius	<i>Hold Everything Dear</i>
AB 23/10 2007 Hanna Hallgren	<i>Planetariet</i>
AB 24/10 2007 Viktoria Jäderling	<i>Taxar, kärlek och sorg</i>
AB 24/10 2007 Olle Svenning	<i>Min väg, mina val</i>
AB 24/10 2007 Ulrika Stahre	<i>Var är min syster?</i>
AB 24/10 2007 Viktor Johansson	<i>Bug Bomb</i>
AB 24/10 2007 Petter Lindgren	<i>Varför jag inte har skrivit några av mina böcker</i>
AB 25/10 2007 Mikael Strömberg	<i>Radio och TV efter monopolet</i>
AB 26/10 2007 Claes Wahlin	<i>Östergren om Östergren</i>
AB 28/10 2007 Gunder Andersson	<i>De sanna och de falska</i>

AB 28/10 2007 Inga-Lina Lindqvist	<i>En munter begravning, Grundgropen, Evighetsfällan samt Militärmusik</i>
AB 29/10 2007 Pelle Andersson	<i>Hamlet eller Hamilton?</i>
AB 29/10 2007 Helle Klein	<i>Berättelser från gränsen</i>
AB 30/10 2007 Staffan Johnsson	<i>Chockdoktrinen</i>
AB 31/10 2007 Hanna Hallberg	<i>Levande vatten</i>
AB 31/10 2007 Joar Tiberg	<i>Män i solen och andra palestinska berättelser</i>

Recensioner ur Dagens Nyheter, oktober 1997, 2002, 2007

(Recensentens namn samt recenserad titel (utan ev. undertitel). Listat i kronologisk ordning.)

DN 1/10 1997 Merete Mazzarella	<i>Clara Schuman och hennes tre män</i>
DN 1/10 1997 Ola Larsmo	<i>Natten utanför</i>
DN 2/10 1997 Nina Björk	<i>Enligt Maria Magdalena</i>
DN 2/10 1997 Lars-Olof Franzén	<i>Mästarprovet samt Die Erbschaft des Herrn de Leon</i>
DN 3/10 1997 Lars-Olof Franzén	<i>Minnen av flykt</i>
DN 3/10 1997 Göran Greider	<i>När oskulder kysser</i>
DN 4/10 1997 Lasse Berg	<i>Dams as aid</i>
DN 4/10 1997 Nina Björk	<i>Nödvändig galenskap</i>
DN 6/10 1997 Nina Björk	<i>Förtärande kärlek</i>
DN 6/10 1997 Jan Eklund	<i>Vit fjäril</i>
DN 7/10 1997 Björn Wiman	<i>Great Apes</i>
DN 8/10 1997 Ola Larsmo	<i>Med K-märkt till månen</i>
DN 8/10 1997 Leif Nylén	<i>Ett försök att beskriva det ogenomträngliga</i>
DN 8/10 1997 Birgit Munkhammar	<i>Enigma</i>
DN 9/10 1997 Carina Waern	<i>Gunnar Ekelöf</i>
DN 10/10 1997 Nils Hansson	<i>The Cardigans</i>
DN 11/10 1997 Ole Hessler	<i>De sju timmarna i paradiset</i>
DN 11/10 1997 Anne-Marie Karlsson	<i>Niklas Nilsson, sjöman</i>
DN 11/10 1997 Berit Wilson	<i>Men jag glömmer dig inte</i>
DN 13/10 1997 Ulf Eriksson	<i>Glädjen</i>
DN 13/10 1997 Birgit Munkhammar	<i>Steinhof</i>
DN 13/10 1997 Per Jönsson	<i>Historien om Jerusalem</i>
DN 13/10 1997 Lars-Olof Franzén	<i>Städer om aftonen</i>
DN 14/10 1997 Anders Cullhed	<i>Undret i Bagdad</i>
DN 15/10 1997 Birgit Munkhammar	<i>Aprilhäxan</i>
DN 15/10 1997 Henrik Berggren	<i>Popcorn</i>

DN 15/10 1997 Sara Danius	<i>Uppkomsten och utvecklingen av ett vetenskapligt faktum</i>
DN 16/10 1997 Lars-Olof Franzén	<i>Svart Harakiri</i>
DN 17/10 1997 Madeleine Gustafsson	<i>Vredens slott</i>
DN 17/10 1997 Ulrika Kärnberg	<i>Vinden går över gräset</i>
DN 17/10 1997 Ola Larsmo	<i>Läsa i mörkret</i>
DN 17/10 1997 Göran Greider	<i>Dikter 1929-1945</i>
DN 18/10 1997 Ulla Lundqvist	<i>När isen gått</i>
DN 18/10 1997 Ulla Rhedin	<i>Milla och Mickes födelsedag</i>
DN 18/10 1997 Anne-Marie Karlsson	<i>Bälön seglar</i>
DN 19/10 1997 Nils Hansson	<i>The Beatles</i>
DN 19/10 1997 Jens Christian Brandt	<i>Koggar, marsipan och svenskminnen</i>
DN 20/10 1997 Stefan Helgesson	<i>Krazy Kat – en nåbel woffla</i>
DN 20/10 1997 Jan Eklund	<i>Järnvägen jorden</i>
DN 21/10 1997 Kurt Mälarstedt	<i>Taking Charge</i>
DN 21/10 1997 Merete Mazzarella	<i>Lycksökerskorna</i>
DN 23/10 1997 Nina Björk	<i>Syster min</i>
DN 24/10 1997 Jens Christian Brandt	<i>En invecklad historia</i>
DN 24/10 1997 Madeleine Gustafsson	<i>Efter att ha tillbringat en natt med hästar</i>
DN 24/10 1997 Daniel Hjort	<i>Centraleuropas historia</i>
DN 25/10 1997 Birgit Munkhammar	<i>Ediths jag</i>
DN 25/10 1997 Pia Huss	<i>Sanning eller konsekvens</i>
DN 25/10 1997 Ulla Rhedin	<i>En liten vild en</i>
DN 27/10 1997 Lars-Olof Franzén	<i>Kall brand, Vargton samt Avlad i den strängaste av vintrar</i>
DN 28/10 1997 Leif Zern	<i>Den nya ekologiska ordningen</i>
DN 29/10 1997 Madeleine Gustafsson	<i>De färgblindas ö och kottepalmernas ö</i>
DN 29/10 1997 Jan Eklund	<i>Jag har sett världen börja</i>
DN 29/10 1997 Åsa Beckman	<i>Förföraren</i>
DN 30/10 1997 Ingela Lind	<i>Picasso som ung</i>
DN 1/10 2002 Bengt Packalén	<i>Hålor av hin</i>
DN 1/10 2002 Ola Larsmo	<i>Spermaharen</i>
DN 2/10 2002 Mikael Löfgren	<i>Ur hästens mun</i>
DN 2/10 2002 Calle Pauli	<i>Dalton Trumbo</i>
DN 2/10 2002 Claes Svahn	<i>Osunt förnuft</i>
DN 3/10 2002 Carl Rudbeck	<i>Heidegger's Children</i>
DN 4/10 2002 Karin Johannisson	<i>Mumiekongressen</i>
DN 4/10 2002 Jonas Thente	<i>Rytmen i blodet</i>
DN 4/10 2002 Marie Petersson	<i>De behövande</i>
DN 7/10 2002 Stina Zethraeus	<i>Gråsuggan</i>

DN 7/10 2002	Thomas Götselius	<i>Sanningen om Sasha Knish</i>
DN 7/10 2002	Lars-Olof Franzén	<i>Om konsten att resa</i>
DN 8/10 2002	Eva Adolfsson	<i>Bokhandlaren i Kabul</i>
DN 8/10 2002	Nisse Larsson	<i>Humor</i>
DN 8/10 2002	Mikael van Reis	<i>Jag själv ett hus av ljus</i>
DN 9/10 2002	Niclas Lindstrand	<i>Tolkien</i>
DN 9/10 2002	Malena Rydell	<i>Flickan och skulden</i>
DN 9/10 2002	Lotta Lotass	<i>Apollo</i>
DN 9/10 2002	Lena Jordebo	<i>Twelve</i>
DN 9/10 2002	Lars-Olof Franzén	<i>"En förtjusande ung man"</i>
DN 9/10 2002	Davis Karlsson	<i>Göteborgsmodellen</i>
DN 10/10 2002	Leif Zern	<i>Lek och raseri</i>
DN 10/10 2002	Marie Peterson	<i>Målaren i Makarovbassängen</i>
DN 10/10 2002	David Karlsson	<i>Global Civil Society</i>
DN 12/10 2002	Astrid Johansson	<i>Luktboken</i>
DN 12/10 2002	Åsa Beckman	<i>Berget</i>
DN 14/10 2002	Ulla Rhedin	<i>Tre droppar regn</i>
DN 14/10 2002	Marie Peterson	<i>Vild och vacker</i>
DN 14/10 2002	Anne-Marie Karlsson	<i>Det finns inga skridskor i öknen</i>
DN 14/10 2002	Claes Svahn	<i>Leonard Maltin's Movie & Video Guide</i>
DN 15/10 2002	Madeleine Gustafsson	<i>I det hemliga sällskapets tjänst</i>
DN 15/10 2002	Nina Björk	<i>Vad är det som finns i skogen barn?</i>
DN 16/10 2002	Claes Svahn	<i>Superman</i>
DN 17/10 2002	Mikael Löfgren	<i>Ingenting händer</i>
DN 17/10 2002	Ola Larsmo	<i>Krigsvinter</i>
DN 17/10 2002	Ulrika Milles	<i>Sejd</i>
DN 17/10 2002	Lotta Lotass	<i>Narrating the Arctic</i>
DN 18/10 2002	Leif Zern	<i>Tre porträtt</i>
DN 18/10 2002	Sven-Eric Liedman	<i>A Theory of Freedom</i>
DN 18/10 2002	Lars-Olof Franzén	<i>Plötsligt medan dimman lättar</i>
DN 19/10 2002	Claes Svahn	<i>Spöken och andra läskigheter</i>
DN 20/10 2002	Ingela Lind	<i>Andy Warhol</i>
DN 20/10 2002	Nils-Erik Ekstrand	<i>Lappland</i>
DN 21/10 2002	Malin Nordgren	<i>Älskade barn, särskilda barn</i>
DN 21/10 2002	Gabriella Håkansson	<i>En självständig utåtriktad flicka</i>
DN 21/10 2002	Malin Nordgren	<i>Vill ha barn</i>
DN 21/10 2002	Stina Zethraeus	<i>Mannen, damen och något i magen</i>
DN 21/10 2002	Nisse Larsson	<i>Dagbok för väderbitna</i>
DN 22/10 2002	Lasse Berg	<i>Aiding Violence, Rwanda: the Preventable Genocide samt A People Betrayed</i>

DN 22/10 2002	Per Wittrén	<i>“Lappen är ombyttlig, ostadig och obekväm”</i>
DN 22/10 2002	Susanne Pagold	<i>Bordel de Mode</i>
DN 23/10 2002	Åsa Beckman	<i>Del av detta och avskild som alla</i>
DN 23/10 2002	Sigrid Combüchen	<i>Ljus i augusti samt Alla de döda piloterna</i>
DN 24/10 2002	Ulrika Milles	<i>Det som muser viskat</i>
DN 25/10 2002	Sigrid Combüchen	<i>Brudgummen samt Mitt i livet</i>
DN 25/10 2002	Ola Larsmo	<i>Vattenpasset</i>
DN 28/10 2002	Stefan Jonsson	<i>Jardin des Plantes</i>
DN 28/10 2002	Eva Ekselius	<i>Rädslan i kroppen</i>
DN 28/10 2002	Irmelin Sandman-Lilius	<i>Arkfararna</i>
DN 28/10 2002	Stina Zethraeus	<i>Adjö, herr muffin</i>
DN 28/10 2002	Ulla Rhedin	<i>Gräddbullarna Rulle och Bulle</i>
DN 29/10 2002	Peder Alton	<i>Utzon</i>
DN 29/10 2002	Johan Svedjedal	<i>The Autograph Man</i>
DN 30/10 2002	Stefan Jonsson	<i>Okunnigheten</i>
DN 1/10 2007	Johan Svedjedal	<i>Kritik och essäistik</i>
DN 1/10 2007	Lars Linder	<i>Newton och gravitationen</i>
DN 2/10 2007	Peter Fröberg Idling	<i>Che</i>
DN 3/10 2007	Martin Nyström	<i>”Vill du ha din frihet får du ta den”</i>
DN 4/10 2007	Ulrika Kärnborg	<i>Gösta och genusordningen</i>
DN 4/10 2007	Anna Hallberg	<i>Hiatus</i>
DN 4/10 2007	Lotta Olsson	<i>Jadeögat</i>
DN 5/10 2007	Ola Larsmo	<i>Vattenbärrerskan</i>
DN 6/10 2007	Karin Jonannisson	<i>Vänskap</i>
DN 7/10 2007	Stefan Jonsson	<i>Världens mått</i>
DN 8/10 2007	Stina Zethraeus	<i>Kraxorkestern</i>
DN 9/10 2007	Mikael Löfgren	<i>Berliner Rerepublik</i>
DN 9/10 2007	Martina Lowden	<i>Om vänskap</i>
DN 9/10 2007	Per Jönsson	<i>En desertörs bekännelser</i>
DN 10/10 2007	Anna Hallberg	<i>Tal till mig själv</i>
DN 11/10 2007	Anna Hallberg	<i>Ett dåligt år</i>
DN 11/10 2007	Leif Zern	<i>Mitt psykiatriska liv</i>
DN 11/10 2007	Ingrid Elam	<i>En handfull regn</i>
DN 13/10 2007	Malin Ullgren	<i>Flickorna från Riyadh</i>
DN 13/10 2007	Henrik Berggren	<i>Den unge Stalin</i>
DN 14/10 2007	Ulrika Kärnborg	<i>Sjukt billigt</i>
DN 15/10 2007	Stefan Jonsson	<i>Den rena godheten</i>
DN 15/10 2007	Sigrid Combüchen	<i>Dekadensens kön</i>
DN 15/10 2007	Niklas Wahllöf	<i>Militärmusik</i>
DN 16/10 2007	Ola Larsmo	<i>Rysk dagbok</i>

DN 16/10 2007	Ulrika Kärnborg	<i>Med rent uppsåt</i>
DN 16/10 2007	Boel Westin	<i>Beatrix Potter</i>
DN 17/10 2007	Peder Fröberg Idling	<i>Camorra</i>
DN 18/10 2007	Karin Edermark	<i>Könskrig</i>
DN 18/10 2007	Lotta Olsson	<i>Dalziels död</i>
DN 19/10 2007	Anders Olsson	<i>Permafrostens avtagande</i>
DN 19/10 2007	Eva Adolfsson	<i>En munter begravning</i>
DN 20/10 2007	Stefan Jonsson	<i>Röda händer</i>
DN 20/10 2007	Jonas Thente	<i>Fågeln som vrider upp världen</i>
DN 22/10 2007	Ingegärd Waaranperä	<i>Ny svensk teaterhistoria</i>
DN 23/10 2007	Aris Fioretos	<i>Synopsis</i>
DN 23/10 2007	Ulrika Kärnborg	<i>Valsångaren</i>
DN 23/10 2007	Thomas Anderberg	<i>Evighetsfällan</i>
DN 23/10 2007	Pia Huss	<i>Bryta om</i>
DN 23/10 2007	Steven Ekholm	<i>Tidväktaren</i>
DN 24/10 2007	Cecilia Jakobsson	<i>Taxar, kärlek och sorg</i>
DN 24/10 2007	Per Landin	<i>Östersjövägar</i>
DN 25/10 2007	Malin Ullgren	<i>Skrivarkurs för särlingar</i>
DN 25/10 2007	Lotta Olsson	<i>Innan döden kom</i>
DN 25/10 2007	Nils Hansson	<i>Stora Rock'n'Roll</i>
DN 26/10 2007	Björn Wiman	<i>Östergren om Östergren</i>
DN 27/10 2007	Gabriella Håkansson	<i>I blindo</i>
DN 27/10 2007	Ulrika Kärnborg	<i>Chockdoktrinen</i>
DN 29/10 2007	Lars Linder	<i>Berättelser från världen</i>
DN 30/10 2007	Stina Zethraeus	<i>Var är min syster?</i>
DN 30/10 2007	Anna Hallberg	<i>Planetariet</i>
DN 30/10 2007	Martin Hedesström	<i>Mannen som förstörde mitt liv</i>
DN 31/10 2007	Ingrid Waaranperä	<i>Nästan död man</i>
DN 31/10 2007	Ola Larsmo	<i>Svart flicka, vit flicka</i>

Appendix 1

Titlar recenserade i närlästa recensioner

Populärlitteratur:

DN 1997

6/10 – Walter Mosley – *Vit fjäril*

15/10 – Ben Elton – *Popcorn*

DN 2002

4/10 – Jeff Noon – *Rytmen i blodet (Needle in the Groove)*

15/10 – Beate Grimrud – *Vad är det som finns i skogen barn?*

21/10 – Eoin McNamee – *En självständig utåtriktad flicka*

25/10 – Rosamund Smith (Joyce Carol Oates) – *Brudgummen*

DN 2007

4/10 – Diane Wei Liang – *Jadeögat*

18/10 – Reginald Hill – *Dalziels död*

30/10 – Åke Edwardson – *Nästan död man*

AB 1997

1/10 – Daniel Silva – *Livvakt av lögner*

8/10 – Kjerstin Scheen – *Ingen applåd för mördaren*

13/10 – William Gibson – *Idoru*

15/10 – Frances Fyfield – *Så ren och god*

22/10 – Colin Dexter – *Med döden som granne*

23/10 – Barbara Voors – *Syster min*

29/10 – Tess Gerritsen – *Donator okänd*

AB 2002

15/10 – *Vad är det som finns i skogen barn?*

AB 2007

19/10 – Charles Burns – *Black Hole*

Finlitteratur:

DN 1997

1/10 – Colm Tóibín – *Natten utanför*

2/10 – Marianne Fredriksson – *Enligt Maria Magdalena*

2/10 – Anna Enquist – *Mästarprovet* samt *Die Erbschaft des Herrn de Leon*

DN 2002

2/10 – Birgitta Lindqvist – *Ur hästens mun*

4/10 – Maria Küchen – *De behövande*

7/10 – Aris Fioretos – *Sanningen om Sasha Knish*

DN 2007

4/10 – Anna Nordenhök – *Hiatus*

5/10 – Anita Salomonsson – *Vattenbärerskan*

7/10 – Daniel Kehlman – *Världens mått*

AB 1997

1/10 – Jaquelyn Mitchard – *Där havet slutar*

1/10 – Kate Atkinson – *I muséets dolda vrår*

2/10 – Marianne Fredriksson – *Enligt Maria Magdalena*

AB 2002

12/10 – Lars Andersson – *Berget*

12/10 – Milan Kundera – *Okunnigheten*

16/10 – Claes Hylinger – *I det hemliga sällskapets tjänst*

AB 2007

1/10 – Marys  Condé – *Färden genom mangroven*

3/10 – Lennart Hagerfors – *Skrivarkurs f r särlingar*

3/10 – Joyce Carol Oates – *Svart flicka, vit flicka*

Appendix 2

Samtliga recenserade verk och deras genretillhörighet

Förkortningar:

PL: Populärlitteratur

FL: Finlitteratur

A: Annat

Kv: Recension ur *Aftonbladets* bilaga *Kvinna*

– : Inga tryckta litteraturrecensioner denna dag

DN: *Dagens Nyheter*

AB: *Aftonbladet*

DN Oktober 1997

Datum	Författare	Recenserad titel	Genre	
1	Andersen Axell Tóibín	Clara Schuman och hennes tre män Natten utanför	Biografi Roman	A FL
2	Fredriksson Enquist Enquist	Enligt Maria Magdalena Mästarprovet Die Erbschaft des Herrn de Leon	Roman Roman Roman	FL FL FL
3	Michaels Hagman	Minnen av flykt När oskulder kysser	Roman Roman	FL FL
4	Danaiya Usher Crowell	Dams as Aid Nödvändig galenskap	Fack Roman	A FL
5	–			
6	Draculic Mosley	Förtärande kärlek Vit fjäril	Roman Deckare	FL PL
7	Self	Great Apes	Roman	FL
8	Bengtsson, Willis Solstad Harris	Med K-märkt mot månen Ett försök att beskriva det ogenomträngliga Enigma	Fack Roman Roman	A FL FL
9	Olsson	Gunnar Ekelöf	Biografi	A
10	Theander, Triumf	The Cardigans – Been it	Biografi	A
11	Kallifatides Lärn Sundvall, Ahlbom Pohl	De sju timmarna i paradiset Niklas Nilsson, Sjöman Men jag glömmer dig inte	Roman Barn Ungdom	FL A A
12	–			
13	Espmark Hansson Armstrong Campert	Glädjen Steinhof Historien om Jerusalem Städer om aftenen	Roman Roman Fack Lyrik	FL FL A FL
14	Salminen	Undret i Bagdad	Essä	A
15	Axelsson Elton Fleck	Aprilhäxan Popcorn Uppkomsten och utvecklingen av ett vetenskapligt faktum	Roman Sci-Fi Fack	FL PL A
16	Beatty	Svart Harakiri	Roman	FL
17	Baricco Olsson Deane Martinsson	Vredens slott Vinden går över gräset Läsa i mörkret Dikter 1929-1945	Roman Roman Självbiografi Lyrik	FL FL FL FL
18	Holmber Kurzweil, Kejlbo Hedman, Tollerup- Grlovic	När isen gått Milla och Mickes födelsedag Bälon seglar	Barn Barn Barn	A A A
19	Gottfridsson Siljeholm, Siljeholm	The Beatles; From Cavern to Star Club Koggar, marsipan och svenskminnen	Biografi Reseskildring	A A

20	Herriman Kerouac	Krazy Kat – en nåbel woffla Järnvägen jorden	Roman Självbiografi	FL A
21	Beschloss Warton	Taking Charge; The Johnson White House Tapes 1963-1964 Lycksökerskorna	Fack Roman	A FL
22	–			
23	Voors	Syster min	Roman	FL
24	Grass Forsström Gerner	En invecklad historia Efter att ha tillbringat en natt med hästar Centraleuropas historia	Roman Lyrik Fack	FL FL A
25	Witt-Brattström Thor Rydén	Ediths jag Sanning eller konsekvens En liten vild en	Fack Ungdom Barn	A A A
26	–			
27	Bernlef Bernlef Van Vliet	Kall brand Vargton Avlad i den strängaste av vintrar	Roman Lyrik Lyrik	FL FL FL
28	Ferry	Den nya ekologiska ordningen	Filosofi	A
29	Sacks Jensen Kjærstad	De färgblindas ö och kottepalmernas ö Jag har sett världen börja Förföraren	Roman Reseskildring Roman	FL A FL
30	Mailer	Picasso som ung	Biografi	A
31	–			

DN Oktober 2002

Da- tum	Författare	Recenserad titel	Genre	
1	Andersson Alfredsson, Schyffert	Hålor av Hin Spermaharen	Essäer Humor	A A
2	Lindqvist Hansson Hammer	Ur hästens mun Dalton Trumbo; Hollywood rebel Osunt förnuft	Noveller Biografi Psykologi	FL A A
3	Wolin	Heidegger's Children	Filosofi	A
4	Pringle Noon Küchen	Mumiekongressen Rytmen i blodet De behövande	Fack Sci-Fi Roman	A PL FL
5	–			
6	–			
7	Melbi Fioretos de Botton	Gråsuggan Sanningen om Sasha Knish Om konsten att resa	Barn Roman Fack	A FL A
8	Seierstad Harrison Beckman	Bokhandlaren i Kabul Humor Jag själv ett hus av ljus	Roman Fack Lyrik	FL A FL
9	White Wennstam West Reynolds McDonnel Bäckström Abrahamsson	Tolkien Flickan och skulden Apollo Twelve ”En förtjusande ung man” Göteborgsmodellen; konflikthatering genom utvidgad demokrati	Biografi Fack Fack Roman Självbiografi Fack	A A A FL FL A
10	Sjögren Petterson Anheier m.fl.	Lek och raseri; Ingmar Bergman Målaren i Mkarovbassängen Global Civil Society	Biografi Roman Fack	A FL A
11	–			
12	Stenson, Bresle Andersson	Luktboken Berget	Fack Roman	A FL
13	–			

14	Helsing, Ramel Burgess Berggren Maltin	Tre droppar regn Vild och vacker Det finns inga skridskor i öknen Leonard Maltin's Movie & video guide	Barn Ungdom Ungdom Fack	A A A A
15	Hylinger Grimsrud	I det hemliga sällskapets tjänst Vad är det som finns i skogen barn?	Roman Thriller	FL PL
16	Scott	Superman; the ultimate guide to the man of steel	Fack	A
17	Tiberg Ehnmark Brøgger Bravo, Sörlin	Ingenting händer Krigsvinter Sejd Narrating the Arctic	Fack Dagbok Artiklar Fack	A FL A A
18	Östergren Pettit Evander	Tre porträtt A Theory of Freedom Plötsligt medan dimman lättar	Roman Fack Roman	FL A FL
19	Söderberg, Lindström	Spöken och andra läskigheter	Fack	A
20	Koestenbaum Kihlberg	Andy Warhol Lapland	Biogr Fack	A A
21	Rehn, Molin McNamee Fredholm, Johansson, Rosander Aakeson, Eriksson –	Älskade barn, särskilda barn En självständig utåtriktad flicka Vill ha barn Mannen, damen och något i magen Dagbok för väderbitna	Fack Deckare Fack Barn Kalender	A PL A A A
22	Ulvin Melvern Lundmark Caplan Bond	Aiding Violence A People Betrayed "Lappen är ombytlig, ostadig och obekvämt" Rwanda; the Preventable Genocide Bordel de mode	Fack Fack Fack Fack Fack	A A A A A
23	Johnsson Faulkner Faulkner	Delar av detta och avskild som alla Ljus i augusti Alla de döda piloterna	Lyrik Roman Noveller	FL FL FL
24	Burton	Det som muser viskat	Fack	A
25	Smith Oates Heaney	Brudgummen Mitt i livet Vattenpasset	Deckare Roman Lyrik	PL FL FL
26	–			
27	–			
28	Simon Drakulic Provoost Nilsson, Tidholm Lindgren, Höglund	Jardin des Plantes Rädslan i kroppen Arkfarna Adjö, herr Muffin Gräddbullarna Rulle och Bulle	Roman Roman Barn Barn Barn	FL FL A A A
29	Weston Smith	Utzon The Autograph Man	Fack Roman	A FL
30	Kundera	Okunnigheten	Roman	FL
31	–			

DN Oktober 2007

Datum	Författare	Recenserad titel	Genre	
1	Delblanc Sjöström	Kritik och essästik Newton och gravitationen	Kritik/essä Fack	A A
2	Kumm	Che	Biografi	A
3	Ivarsson	"Vill du ha din frihet får du ta den" (Ulf Lundell)	Biografi	A

4	Hirdman Nordenhök Wei Lang	Gösta och genusordningen Hiatus Jadeögat	Biografi Lyrik Deckare	A FL PL
5	Salomonsson	Vattenbärerskan	Roman	FL
6	Österberg	Vänskap. En lång historia	Fack	A
7	Kehlman	Världens mått	Roman	FL
8	Eliasson	Kraxorkestern	Barn	A
9	Tham Larsson & Palm Key	Berliner Republik Om vänskap En desertörs bekännelser	Fack Essä Självbiografi	A A FL
10	Johnson	Tal till mig själv	Lyrik	FL
11	Coetzee Cullberg Rådström	Ett dåligt år Mitt psykiatriska liv En handfull regn	Roman Självbiografi Roman	FL FL FL
12	–			
13	Alsanea Sebag Montefiore	Flickorna från Riyadh Den unge Stalin	Roman Biografi	FL A
14	Huitfeldt, Johnsson, Wong	Sjukt billigt	Samhäll	A
15	Drakulic Witt-Brattström Kaminer	Den rena godheten Dekadensens kön Militärmusik	Psykologi Biografi Roman	A A FL
16	Politskovskaja Bratt Lear	Rysk dagbok Med rent uppsåt Beatrix Potter	Dagbok Självbiografi Biografi	FL FL A
17	Lappalainen	Camorra – en bok om maffian i Neapel	Fack	A
18	Alvemark, Leffler Hill	Könskrig Dalziels död	Samhäll Roman (d)	A PL
19	Kraft Uklitskaja	Permafrostens avtagande En munter begravning	Lyrik Roman	FL FL
20	8 olika Gröndahl Murakami	(8 korta om terrorism) Röda händer Fågeln som vrider upp världen	Samhäll Roman Roman	A FL FL
21	–			
22	Forser	Ny svensk teaterhistoria	Fack	A
23	Nilsson Mda Park Anderberg Winterson	Synopsis Valsångaren Evighetsfällan Bryta om Tidväktaren	Lyrik Roman Roman Ungdom Ungdom	FL FL FL A A
24	Stenius Högselius	Taxar, kärlek och sorg Östersjövägar	Självbiografi Fack	FL A
25	Hagerfors George Lundberg	Skrivarkurs för särlingar Innan döden kom Stora Rock'n'Roll-boken	Roman Roman Fack	FL FL A
26	Farran-Lee	Östergren om Östergren	Intervju	A
27	Magris Klein	I blindo Chockdoktrinen	Roman Samhäll	FL A
28	(3 Månadens bästa)			
29	Edvardson	Berättelser från världen	Samhäll	A

30	Nordqvist Sarraute Lindforss	Var är min syster? Planetariet Mannen som förstörde mitt liv	Barn Roman Biografi	A FL A
31	Edwardson Oates	Nästan död man Svart flicka, vit flicka	Roman Roman	PL FL

AB Oktober 1997

Da- tum	Författare	Recenserad titel	Genre	
1	Sigfridsson Holger m. fl. Mitchard Atkinson Silva Töringe, Åberg	Chicken race; Aftonbladet eller Expressen Helen Scherfbeck Där havet slutar I museets dolda vrår Livvakt av lögner Hannas och dom andra	Fack Fack Roman Roman Spion Kokbok	A A FL(Kv) FL(Kv) PL(Kv) A(Kv)
2	Fredriksson	Enligt Maria Magdalena	Roman	FL
3	Hagman	När oskulder kysser	Roman	FL
4	Draculic	Förtärande kärlek	Roman	FL
5	–			
6	Pleijel	En vinter i Stockholm	Roman	FL
7	Wikström Ekdahl Andersson	Aljosjas leende; Om gudfrånvaro, mystik och litteratur Människor pratar Gyllene gåsen	Essä Lyrik Roman	FL FL FL
8	Bergenström Pleijel Scheen Fredriksson	Om blommor och blomsterarrangemang En vinter i Stockholm Ingen applåd för mördaren Enligt Maria Magdalena	Fack Roman Deckare Roman	A(Kv) FL(Kv) PL(Kv) FL(Kv)
9	Kallifatides	De sju timmarna i paradiset	Roman	FL
10	–			
11	–			
12	–			
13	Gibson Espmark	Idoru Glädjen	Sci-Fi Roman	PL FL
14	Hansson Lindqvist Svanberg, Tydén	Steinhof Gustavs dagar; historien om Sverige Sverige och förintelsen	Roman Fack Fack	FL A A
15	Axelsson Adams Eriksson Farrow Fyfield	Aprilhäxan Mamma hela livet Mer smak på vardagsmaten Det sköra livet Så ren och god	Roman Fack Kokbok Självbiografi Deckare	FL A(Kv) A(Kv) FL(Kv) PL(Kv)
16	–			
17	–			
18	Kulturdepartementet	Boken I tiden; Betänkande av utredningen av boken och kulturtidskriften	Fack	A
19	–			
20	Witt-Brattström Södergran	Ediths jag; Edith Södergran och modernismens födelse Vaxdukshäftet	Fack Lyrik	A FL
21	Kerouac	Järnvägen jorden	Självbiografi	A
22	Peterstrand-Nilsson Witt-Brattström Dexter ?	Ondskans famn Ediths jag; Edith Södergran och modernismens födelse Med döden som granne Prinsen	Självhjälp Fack Deckare Fack	A(Kv) A(Kv) PL(Kv) A(Kv)
23	Voors	Syster min	Thriller	PL
24	Claus	Rykten	Roman	FL

	Grass	En invecklad historia	Roman	FL
25	–			
26	–			
27	–			
28	–			
29	Mailer Gerritsen Hammarström Triberg, Håkansson Tamaro	Picasso som ung Donator okänd Karin Boye Drömmen om Toscana Eld, jord och vind	Biografi Deckare Biografi Fack Roman	A PL(Kv) A(Kv) A(Kv) FL(Kv)
30	–			
31	Enquist	Mästarprovet	Roman	FL

AB Oktober 2002

Da- tum	Författare	Recenserad titel	Genre	
1	–			
2	–			
3	Olsson	Jag blir galen;Strindberg, vansinnet och vetenskapen	Biografi	A
4	–			
5	–			
6	Lee Anderson	Che Guevara : Fosterlandet Eller Döden 1959-1967	Biografi	A
7	–			
8	–			
9	–			
10	Linnér	Europas ungtid	Fack	A
11	–			
12	Andersson Kundera	Berget Okunnigheten	Roman Roman	FL FL
13	–			
14	–			
15	Grimrud	Vad är det som finns i skogen barn?	Thriller	PL
16	Hylinger Hildebrandt	I det hemliga sällskapets tjänst Freja	Roman Roman	FL FL
17	Johnsson	Del av detta och avskild från alla	Lyrik	FL
18	Östergren	Tre porträtt	Roman	FL
19	–			
20	–			
21	Ståhlberg	Det förflutnas ständiga närvaro	Självbiografi	FL
22	Heaney	Vattenpasset	Lyrik	FL
23	Stenius	Tills vingen brister; en bok om Jussi Björling	Biografi	A
24	Ehrenberg, Ljunggren Vikgren	Ekonomihandboken För en framtida antropologisk forskning	Fack Lyrik	A FL
25	Oates	Mitt i livet	Roman	FL
26	–			
27	–			
28	Simon Draculic	Jardin des Plantes Rädslan i kroppen	Roman Roman	FL FL
29	Nabokov Nabokov Nabokov	Sebastian Knight's verkliga liv Inbjudan till halshugning Blek låga	Roman Roman Roman	FL FL FL
30	Evander Björkman	Plötsligt medan dimman lättar Med egna ord	Roman Intervju	FL A
31	Lindström	Jordens smartaste ord	Fack	A

AB Oktober 2007

Datum	Författare	Recenserad titel	Genre	
1	Condé	Färden genom mangroven	Roman	FL
2	Sundström	Känns det fint att finnas en dag till?	Krönikor	A
3	Oates Hagerfors	Svart flicka, vit flicka Skrivarkurs för särilingar	Roman Roman	FL FL
4	Nordenhök Kumm	Hiatus Che	Lyrik Biografi	FL A
5	Ivarsson	Vill du ha din frihet får du ta den	Biografi	A
6	Jansson	Bio för barnets bästa?	Fack	A
7	Politskovskaja	Rysk dagbok	Dagbok	FL
8	Johnsson Herngren Coetzee	Tal till mig själv Allt är bara bra tack Ett dåligt år	Lyrik Roman Roman	FL FL FL
9	Larsson, Palm Key, Hill Blå Blå	Om vänskap En desertörs bekännelser Klumpigheten redux Gå ner för trappan	Essä Roman Noveller Roman	A FL FL FL
10	Nilsson	Synopsis	Lyrik	FL
11	Rådström Jaenson Hmid	En handfull regn Pang! Den ovillige fundamentalisten	Roman Barn Roman	FL A FL
12	–			
13	Schmidt	Kärrmumsblomma, eller Berättelsen om hur fadern försvinner i en symbolisk trädgård	Lyrik	FL
14	–			
15	Witt-Brattström	Dekadensens kön	Biografi	A
16	Johnsson Drakulic Bratt	Bäras utan namn till natt till morgon Den rena godheten Med rent uppsåt	Lyrik Roman Självbiografi	FL FL FL
17	Davys De los Reyes, Gröndahl	Amberville Framtidens feminismer	Serieroman Fack	FL A
18	Ford	Som landet ligger	Roman	FL
19	Kraft Burns	Permafrostens avtagande Black Hole	Lyrik Serieskräck	FL PL
20	Taylor Jordal, Bengtsson Granstrand	Berlinmuren; historien om muren som delade en värld Välkomna till tippen I Sveriges väntrum; om pressade politiker, flyktingar och ett land i förvandling	Fack Barn Fack	A A A
21	Nordin Magris	Årstamördaren I blindo	Ungdom Självbiografi	A FL
22	Nilsson Murakami Lindström	Den hemlige kocken; det okända fusket med maten på din tallrik Fågeln som vrider upp världen Sonja, Boris och tjuven	Fack Roman Barn	A FL A
23	Berger Sarraute	Hold Everything Dear; Dispatches on Survival and Resistance Planetariet	Fack Roman	A FL
24	Stenius Persson Nordqvist Heldén Bénabou	Taxar, kärlek och sorg Min väg, mina val Var är min syster? Bug Bomb Varför jag inte skrivit några av mina böcker	Självbiografi Självbiografi Barn Lyrik Roman	FL FL A FL FL
25	Englom	Radio och TV efter monopolet	Fack	A
26	Farran-Lee	Östergren om Östergren	Intervju	A
27	–			
28	Ulitskaja	En munter begravning	Roman	FL

	Säfve Platonov Park Kadimer	De sanna och de falska Grundgropen Evighetsfällan Militärmusik	Fack Roman Roman Självbiografi	A FL FL FL
29	Forslid, Ohlsson Edvardsson	Hamlet eller Hamilton? Berättelser från gränsen	Fack Reportage	A A
30	Klein	Chockdoktrinen; katastrofkapitalismens genombrott	Fack	A
31	Lispector Kanafari	Levande vatten Män i solen och andra palestinska berättelser	Roman Noveller	FL FL

Appendix 3

Definitioner av populärlitterära genrer

Deckaren:

Deckaren definieras i *Svenska Akademiens Ordbok* som en ”roman som handlar om sensationella l. hemlighetsfulla brott o. dessas upptäckande”

Thrillern:

Enligt *Svenska Akademiens Ordbok*: ”om (ytterst) spännande roman l. (TV-)film o. d., vanl. Med inslag av skräck l. mord o. d., rysare”

Kärleksromanen:

Enligt *Svenska Akademiens Ordbok*: ”roman som handlar om erotisk kärlek”

Skräckromanen:

Anders Öhman räknar upp ett antal kriterier för skräckromaner, bland annat: 1) ”Många skräckromaner utspelar sig [...] på gränsen mellan det vilda och det civiliserade och skräcken utgörs ofta av en skräck för det [...] oförklarliga som ännu inte införlivats i civilisationen”, 2) ”monstret är något okontrollerbart”.

– *Populärlitteratur: de populära genrernas estetik och historia* s. 81 f.

Den historiska populärromanen:

Anders Öhman hävdar att de två mest typiska dragen för denna typ av roman är: den ”historiska inplaceringen [som] ett sätt att strategiskt visa på den politiska repressionen i författarens samtid”, samt att ”använda sig av historien [för att] tillåta sig fiktiva scenarier som kunde betraktas som orimliga och osannolika om de utspelade sig i samtiden”.

– *Populärlitteratur: de populära genrernas estetik och historia*, s. 117 f.

Fantasy:

Två viktiga genretypiska drag för Fantasyn är enligt Öhman ”att en person förlänas med magi och att det inträffar något som kommer från en annan värld”.

– *Populärlitteratur: de populära genrernas estetik och historia* s. 135.

Science Fiction:

Öhman utgår från Darko Suvin's definition av Science Fiction, vilken säger att verk inom genren skapar ”en slags sekundär värld som vänder upp och ner på den kända världens normer och världen”, men ändå ”bygger på logiska, rationella och vetenskapliga förklaringar”.

– *Populärlitteratur: de populära genrernas estetik och historia* s. 162.